

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Pénzügyminisztérium Versenyképességért és Területi Tervezésért Felelős Helyettes Államtitkár					1.A megyei területfejlesztési koncepció és program felülvizsgálata és aktualizálása esetében kiemelten fontos a 2021-2027 időszakra vonatkozó nemzeti fejlesztéspolitikai célokhoz történő hozzájárulás. Ennek érdekében kiemelt figyelmet kérek fordítani az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) területi és szakpolitikai céljaihoz, prioritásaihoz történő illeszkedésre, valamint a Partnerségi Megállapodásban és az operatív programokban, kiemelten a Terület-, és Településfejlesztési Operatív Program Pluszban (TOP Plusz) szereplő fejlesztési tématerületekre.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Versenyképességért és Területi Tervezésért Felelős Helyettes Államtitkár					2.Fentiek érdekében az alábbi területekre javaslok kiemelt figyelmet fordítani a megyei tervezésben: népesedés (demográfia, családok), védelmi képességek (honvédelmi területek), humán fejlődés (oktatás, képzés, felsőoktatás), területi és társadalmi fejlesztések (területi fejlesztések, hátrányos helyzetű térségek és települések, társadalmi felzárkózás), környezetvédelem és vízgazdálkodás, fenntartható, zöld közlekedés, energiabiztonság (energiafüggetlenség) és zöld átállás, körforgásos gazdaság (hulladékgazdálkodás és -újrahasznosítás), digitalizáció, egészségügy és egészségipar.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Versenyképességért és Területi Tervezésért Felelős Helyettes Államtitkár					3.Emellett felhívom a figyelmet az európai uniós fenntartható városfejlesztési célokhoz való illeszkedés érdekében a megyei városfejlesztési, városréségi célok területfejlesztési dokumentumokban történő megfelelő megjelenítésére.	Nincsenek már új településfejlesztési dokumentumok, az ERFA rendelet általános megfogalmazásának pedig jelenleg megfelel a koncepció.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	1. A koncepció tervezete a jogszabályi előírásoknak és a Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési útmutatónak részben felel meg.	A többi észrevétel és javaslat áttevítésével a koncepció megfelel a jogszabályi elvárásoknak.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	2.A koncepció tervezete illeszkedik az OFTK-hoz, azonban javasoljuk a területi célrendszer hangsúlyosabb megjelenítését, figyelembe véve az OFTK-ban megjelenő tértípusokat, valamint a tervezési útmutatóban szereplő javaslatokat.	Új tértípus nem jelent meg 2014 óta a megyében, viszont kiemelt térség létrejött, ez szerepel a koncepcióban.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	3.Kérjük a területfejlesztési dokumentumokban a 2021-2027 programozási időszakban megjelenő programok neveit módosítani.	A módosítás megtörtént.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	4.A véglegesítést kérjük annak figyelembevételével elvégezni, hogy a területfejlesztési koncepció és program megfelelően megalapozza a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Pluszhoz (TOP Plusz) kapcsolódóan készülő megyei integrált területi programot, minden olyan fontos szempont és cél legyen benne, beleértve a területi beavatkozásokat, amelyekkel a tervdokumentumok illeszkedése, kapcsolódása, egymásra épülése biztosítható.	A jelenleg ismert verziók alapján a dokumentumok egymásra épülése biztosított.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	5.Kiemelt figyelmet javasunk fordítani a legkevésbé fejlett térségek és települések, így a kedvezményezett és a komplex programmal fejlesztendő járásek fejlesztésével kapcsolatos célok és szempontok megjelenítésére a térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében, összhangban a hátrányos helyzetű térségek és települések fejlesztésére, felzárkóztatására vonatkozó országos célkitűzésekkel. Ez a koncepcióban megjelenik.	A Tolna Megyei Területfejlesztési Programban és ITP-ben is áttevítésre kerül.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	6.Kiemelt figyelmet javasunk fordítani a városfejlesztésre, a város-vidék kapcsolatok és a városrészek szempontjainak hangsúlyozására. A koncepcióban megjelenik ez a megközelítés, javasoljuk továbbra is az erre fordított hangsúlyos figyelmet az ITP megalapozása érdekében	A Tolna Megyei Területfejlesztési Programban és ITP-ben is áttevítésre kerül.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	7.Kérjük a tervezés folyamatában megvizsgálni, kiemelten kezelni és Tolna megye területfejlesztési dokumentumaiba beleépíteni a Közép-Duna Mente Kiemelt Térség fejlesztési prioritásait	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	8.A Koncepció felülvizsgálata, módosítása a 2021-2027-es tervezési időszak miatt aktuális, azonban a koncepció hosszú időtávja miatt javasoljuk a 2030-ig tartó időtávot	A módosítás megtörtént.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Általános észrevételek:	9.Az útmutató megfogalmazta, hogy a koncepcióban kerüljön megemlítésre a járványügyi helyzet is „A felülvizsgálat és módosítás térjen ki a koronavírus-járvány várható hatásaira, lehetséges következményeire, a megfelelő tartalmi elemek jelenjenek meg a területfejlesztési tervekben.” Kérjük ennek pótlását.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály			Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció helyzetelemző részéhez		1.A Tolna megyei területfejlesztési dokumentumok közül jelen állás szerint csak a területfejlesztési koncepció javaslattevő része érhető el. A dokumentum elemzése során nem derült ki egyértelműen, hogy a területfejlesztési koncepció feltáró-értékelő vizsgálata elkészült-e már, vagy esetleg annak csak a helyzetértékelő része áll rendelkezésre.	A korábban elkészült helyzetelemzés megállapításai a koncepció felülvizsgálatához elegendő információt biztosítanak, módosítása nem szükséges.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály			Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció helyzetelemző részéhez		2.Javasoljuk pontosítani a 26. oldalon a CLLD-re vonatkozó információkat, ugyanis a TOP Plusz tervezet ezzel az eszközzel nem számol. A közösségi bevonással megvalósított helyi fejlesztési programok megjelenítését fontosnak tartjuk, de általános megfogalmazással javasoljuk szerepeltetni.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály			Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció helyzetelemző részéhez		3.Kérjük módosítani az operatív programok neveit a 90. oldalon.	A módosítás megtörtént.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	1.A koherencia vizsgálatokat bemutató táblázatoknál (54. oldal) számos helyen nem fér ki a szöveg, javasoljuk ezt javítani.	A módosítás megtörtént.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	2.A térségi felzárkóztatás szempontjának erősítése érdekében az útmutató azt az elvárást fogalmazta meg, hogy a komplex programmal fejlesztendő járással rendelkező megyéknek az e járásokat érintő fejlesztéseket külön fejezetben kell rögzíteni a területfejlesztési koncepcióban, a területfejlesztési programban, illetéskedve a 2021-2027-es időszak területi operatív programjának tervezett tartalmához. Ez a koncepcióban megjelenik, azonban javasoljuk területi célként való hangsúlyosabb, a célrendszer szintjén is megjelenő megfogalmazását, fejlesztési szempontjaik rögzítését.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	3.Kiemelt figyelmet javasunk fordítani a városfejlesztésre, összhangban a 2021-2027-es programozási időszak fenntartható városfejlesztési céljával. Fontosnak tartjuk és javasoljuk a város-vidék kapcsolatrendszer szempontjainak megjelenítését, a városok, várostérségek fejlesztésének területi célokhoz kapcsolt megjelenítését. A városfejlesztés esetében különösen fontos az ITP összhang biztosítása, az ITP fenntartható városfejlesztési eszközhöz kapcsolódó tartalmának megalapozása.	A városaink projektlista alapján leszűrt céljainak megalapozásra kerültek a koncepcióban, így az ITP összhangban van.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	4.Javasoljuk folytatni a tervezői együttműködést a Közép-Duna Mente Fejlesztési Tanácssal, a tervezés összehangolását a Közép-Duna Mente kiemelt térség fejlesztési koncepciójával. Ezen célok és prioritások esetében különösen fontos a területfejlesztési tervek és az ITP összhang biztosítása. A megyei koncepció utaljon a KDMFT készülő területfejlesztési dokumentumaira és az azzal való koherenciát is kérjük bemutatni a III. fejezetben. Javasoljuk a kiemelt térséghez kapcsolódó fejlesztések területi célként való hangsúlyosabb, a célrendszer szintjén is megjelenő megfogalmazását, fejlesztési szempontjainak rögzítését.	A javaslat beépítésre került.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	5.Kérjük a koncepció végén a dátumokat pontosítani (92. oldal).	A módosítás megtörtént.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	6.Az útmutató azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a célok között legalább legyen 1 db területi cél „A stratégiai célok között mindenképpen legyen legalább 1 db, de lehetőleg minél több területi cél. Itt lehet nevesíteni többek között a komplex programmal fejlesztendő járássokhoz kapcsolódó területi célt is.” Kérjük ezt pótolni. Javasolt továbbá a célok közé horizontális célokat is beépíteni, és az egyes stratégiai célokhoz térség specifikus célokat is megfogalmazni.	A javaslat II.1.3.3 új pontként került beillesztésre.
Pénzügyminisztérium Területfejlesztési Tervezési Főosztály				Részletes észrevételek a területfejlesztési koncepció javaslattevő részéhez	7.A tervezés megalapozását segíti, hogy a „A fejlesztési célrendszer meghatározása a megyén belüli különféle sajátosságokkal rendelkező területi részegységekre” c. fejezet megjelenik a koncepcióban. Ugyanakkor ebben térséghez nem kötött fejlesztési célok is megjelennek (pl. digitális oktatás, közösségfejlesztő szakemberképzés). Itt lenne helye a komplex programos járás (Tamási) és a leszakadó települések felzárkóztatását elősegítő célkitűzések megfogalmazásának is, javasoljuk ezt pótolni, valamint a IV. fejezetben is javasoljuk az érintett települések felsorolása speciális fejlesztési távlatokat, célokat megfogalmazni.	Az "érintett települések felsorolása speciális fejlesztési távlatok, célok" pontra a területi célok, valamint a vidéki térségek fejlesztése stratégiai célokról szóló rész vonatkozik, ezért a IV. fejezetben nem kerül bemutatásra.
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Budapest				Szakmai észrevételek: távhő kategória	A Területfejlesztési Koncepció nem tartalmaz megállapításokat és célokat a távhőszek-tor vonatkozásában, pedig a távhőszolgáltatás és annak fejlesztése a megye több telepü-lése - így Szekszárd, Paks, Bonyhád, Dombóvár - esetében is releváns. Javasoljuk, hogy a Területfejlesztési Koncepció véglegesítése során vizsgálják meg a távőszektor megyei sajátosságait és amennyiben lehetséges, tüzzenek ki konkrét és visszamérhető célokat. Ilyenek lehetnek például: a távhőszolgáltatásba bekapcsolt lakások arányának növelése, vagy a távhőtermelő rendszerek kapacitásának növelése. A távhőtermelés szempontjá-ból ezen túlmenően fontosnak tartjuk annak vizsgálatát, hogy milyen mértékben van lehetőség megújuló energiaforrások, főleg a geotermikus energiaforrások integrálására a megye távhőtermelő rendszerébe.	A javaslat beépítésre került.
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Budapest				Szakmai észrevételek: vállalkozások energiahatékonysága	A Területfejlesztési Koncepció a megyében található vállalkozások versenyképessége növelésének egy lehetséges megoldásaként a vállalkozások energiafelhasználásának ra-cionalizálását, energiahatékonyságának növelését irányozza elő, azonban konkrét rész-letekbe nem bocsátkozik. A végleges Területfejlesztési Koncepcióban javasoljuk rögzí-teni, hogy pontosan mely szektorokat, milyen ütemezés mentén és milyen mértékű be-ruházási összeggel kívánják ösztönözni.	A koncepció hosszútávú stratégiai dokumentum, amelynek nem célja a technikai részleteket, ütemezéseket megnevezni. Az észrevétel a további dokumentumokba beépítésre kerül.
Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal Budapest				Szakmai észrevételek: megújuló energia számszerűsítése	A Területfejlesztési Koncepció tartalmaz megújuló energiaforrások hasznosításával összefüggő célkitűzéseket, azonban ezekhez konkrét, mérhető, számszerűsíthető célok nem kerültek meghatározásra. A Területfejlesztési Koncepció véglegesítése során java-soljuk kidolgozni, hogy a tervezési időszak végére a megyében milyen mértékben ter-vezik növelni megújuló energiaforrásból megtermelt energia mennyiségét és ezen cél elérése érdekében milyen további megújuló energiatermelő rendszerek kialakításra vál-hat szükségessé.	A tervezési időszak végére a megújuló energiaforrásból megtermelt energia mennyisége az ITP-ben kerül rögzítésre.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.2.	A tisztaszén-technológia meghonosítása és a kőbányászat fejlesztése Nagymányok térségében	A tervezett mélyművelésű szénbánya (Máza-dél – Váralja-dél) megnyitását nem támogatjuk, mivel a bánya bányatelke az országos jelentőségű védelem alatt álló Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet területét (8/1977. OKTVH rendelet, bővítés: 10/1993. (III. 9.) KTM rend.), az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó (275/2004. (X. 8.) Korm. rend.) különleges madárvédelmi (HUDD10007) és különleges jelentőségű természet-megőrzési területeket (HUDD20030), valamint a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületét és puffert területét érintenék. A mélybányászat hatására a területen végbemenő változások nem összeegyeztethetőek az országos védelem alatt álló Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet ill. az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó területek rendeltetésével.			A beavatkozások a környezeti szempontokat figyelembevéve, kizárólag modern technológiát alkalmazva valósulhat meg kormányzati szándék esetén.
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.2.	A tisztaszén-technológia meghonosítása és a kőbányászat fejlesztése Nagymányok térségében	A tervezett kőbánya területe (Váralja) országos ökológiai hálózat magterületébe eső terület, mely legelő, erdő művelési ágba tartozik. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. tv. 25. § (5) bek.-e alapján ökológiai hálózat magterületének övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthető			A beavatkozások a környezeti szempontokat figyelembevéve, kizárólag modern technológiát alkalmazva valósulhat meg kormányzati szándék esetén.
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.3.	országos jelentőségű védett természeti területek	A védett természeti területek turisztikai bemutathatóságát (látogatóközpontok, megközelíthetőség, tanösvények) a természetvédelmi szempontokkal szorosan összehangoltan kell megtervezni és megvalósítani. A területek bemutatása a védett terület természeti és táji értékeit nem károsíthatja.			A javaslat beépítésre került.
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.3.	Duna-menti rekreációs térség kialakítása	A Duna-menti, nemzeti park területeit érintő fejlesztésekkel kapcsolatosan (vízi túra, horgász turizmus és egyéb), fontos megemlíteni, hogy a már meglévő, működő helyszínek infrastrukturális fejlesztése legyen a cél. Újabb védett területek ne kerüljenek beépítésre.			A javaslat beépítésre került.
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.3.	környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések	szennyvíz és hulladék kezelés	A szennyvíz és hulladék kezelés kapcsán, fontos a megbízhatóan működő rendszerek kialakítása, a meglévő szennyvízrendszert használó lakosság felvilágosítása, ellenőrzése a csapadékvízek rendszerbe történő bekötése kapcsán, valamint tájékoztatás a hulladék kezelésének fontosságáról. Így elkerülhetővé válna a talaj és a vizek szennyezése.		A javaslat beépítésre került.
Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatóság	II.1.1.3.	környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések	Natura 2000 területek	Javasoljuk az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó területeken történő fejlesztések során az adott területre vonatkozó Natura 2000 fenntartási tervben megfogalmazottakat figyelembe venni. A Natura 2000 fenntartási tervek az Igazgatóság honlapján megtalálhatóak.		A javaslat beépítésre került.
BARANYA MEGYEI KATASZTRÓFAVÉDELMI IGAZGATÓSÁG KATASZTRÓFAVÉDELMI HATÓSÁGI OSZTÁLY					A tervezési szakaszban lévő projektek során feltétlenül figyelembe kell venni, hogy az adott beruházás érint-e az illetékes vízügyi hatóság által kijelölt vízbázist és vonatkozik-e rá a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízlétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet 5. számú mellékletében foglalt korlátozások.	A javaslat beépítésre került.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslatok: árvízvédelem	Tolna megyei települések közül csak 11 település területe érinti a Dél – dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területét részben vagy egészében. Ezen települések területe Igazgatóságunk árvízvédelmi szakaszait nem érinti.	Irreleváns, javaslatot nem fogalmaz meg.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslatok: védelmi tervek tekintetében	Árvízvédelmi szempontból „Tolna Megye Területfejlesztési Koncepció 2021-2027” -ban foglaltakkal kapcsolatosan árvízvédelmi szempontból kifogást nem emelünk.	Kon koncepcióban nem releváns, esetlegesen pályázati felhívás szintű elvárás.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslatok: felszíni vizek szempontjából	Kedvezőnek találjuk, hogy Tolna megye a természet nyújtotta lehetőségek – alapvetően a mezőgazdasági termőterületek, a vízgazdálkodás és a turizmus - környezettudatos, fenntartható módon tervezett felhasználását is megjelölte fejlesztési céljai között.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A Koncepcióban foglaltak szerint „Kedvezményezett térség” a Dombóvári járás területe. A térség fejlesztésével kapcsolatosan felhívjuk figyelmüket a vízkárok megelőzésére, illetve elhárítására. Igazgatóságunk nyilvántartása szerint a Dombóvári járás területén érintett nyolc településből három település Kaposupa, Lápafő és Várong nem rendelkezik „Vízárelhárítási terv” –vel, öt település esetében Attala, Csikóstóttós, Jágónak, Kaposszekcső és Nak nincs tudomásunk a védelmi tervek előírt évenkénti - aktualizálásáról.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	/Dél – dunántúli Vízügyi Igazgatóság működési területét érintő további három település, a Bonyhádi járásban elhelyezkedő Kismányok, Nagymányok és Váralja, a Völgységi – patak vízgyűjtő területén található. Aktualizált védelmi terveikről nincs tudomásunk./	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A fejlesztések kapcsán javasoljuk, hogy az előzőekben említett hiányosságok a beruházások, fejlesztések idején kerüljenek megszüntetésre.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	Felszíni vizek szempontjából javasoljuk megvizsgálni és a koncepciótervben szerepeltetni a kitzűtő célok és a vízgyűjtő-gazdálkodási tervek összhangját (minőségi haltenyésztés, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése).	A javaslat beépítésre került.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A megye az 1155/2016. (III. 31.) Kormányhatározattal kihirdetett Magyarország második (felülvizsgált) vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján az 1-11 Sió, 1-12 Kapos, 1-13 Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony, 1-15 Alsó-Duna jobb part tervezési alegységek területén helyezkedik el.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A tervanyagok elérhetők az alábbi linken keresztül: http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149 az Alegységek vízgyűjtő-gazdálkodási tervei menüpont alatt.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A felszín alatti vizek 1155/2016. (III. 31.) Kormányhatározattal kihirdetett Magyarország második (felülvizsgált) vízgyűjtő-gazdálkodási terve alapján, a megye DDVIZIG illetékességi területére eső települései a Duna részvízgyűjtő, Kapos tervezési alegységen belül, a HU_sp.1.6.1 kódszámú, Kapos-vízgyűjtő megnevezésű dombvidéki sekély porózus felszín alatti víztestet érintik. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervezés során meghatározottak szerint, a felszín alatti víztest mennyiségi állapota „jó”, de kémiai állapota – nitrát okozta diffúz szennyeződés és a felszíni vizek gyenge állapota miatt- „gyenge” minősítést kapott. Kismányok és Nagymányok települések viszont a Duna részvízgyűjtő, Sió tervezési alegységen belül, a HU_sp.1.8.1 kódszámú, Sárvíz, Sió-vízgyűjtő megnevezésű dombvidéki sekély porózus felszín alatti víztestet érintik, melynek kémiai állapota „jó”, de mennyiségi állapota – a vizes és szárazföldi ökoszisztémák gyenge állapota miatt - „gyenge” minősítést kapott.	Köszönjük az észrevételt, minden beavatkozás során az aktuális jogi környezet alapján járunk el.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A jó állapot elérése és fenntartása érdekében a felszíni, felszín közeli, felszín alatti vizek és ezek víztartó képződményei nem szennyeződhetnek.	
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslat: felszín alatti vizek szempontjából	A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet 2. § 19. pontja és VITUKI Nonprofit Kft. által kiadott lista (1991-1995) alapján a megye DDVIZIG illetékességi területére eső települései nem tartoznak a magas talajvízállású települések közé. Attala, Váralja, Kismányok és Nagymányok viszont magas talajvízállású települések.	

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslatok: vízminőség-védelmi területek	Vízminőség-védelem vízminőség-védelmi területek övezetének szempontjai szerint a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet Felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolása című 2. számú melléklete, valamint a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területeken levő települések besorolásáról szóló 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet melléklete alapján, a megye településeinek közigazgatási területe a felszín alatti víz állapota szempontjából általában érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek körébe sorolandók. Nagymányok azonban kiemelten érzékeny, Várong pedig fokozottan és kiemelten érzékeny vízminőség-védelmi területen helyezkedik el. A vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet szerint a felszíni és a felszín alatti vízbázisok védelme érdekében a) felszín alatti vízbázis esetében a védőidomot és védőterületet belső, külső, valamint hidrogeológiai-, b) felszíni vízkivételnél a védőterületet, belső, külső és hidrológiai védőövezetekre osztva kell meghatározni, kijelölni, kialakítani, és fenntartani. Kijelölt sérülékeny üzemelő, ivóvíz-hasznosítást szolgáló felszín alatti vízkivételek védőövezeteit az alábbi települések érintik: Attala település a 35200/3999-9,12/2016. ált. ügyiratszámom és az S. XXXIV/18-I. vízikönyvi számom kiadott, „Attala-Szentivánpusztai települési vízmű ivóvízbázis védőidom és védőterület kijelölése” tárgyban kijelölt védőövezeteit, Jágónak település a 35200/438-8/2016. ált. ügyiratszámom és a B. LXXXIII/97-I. vízikönyvi számom kiadott, „Jágónak települési vízmű ivóvízbázis védőövezeteinek a kijelölése” védőövezeteit, Nak település a 35200/1460-8/2016. ált. ügyiratszámom és az S. XXXIII/24-I. vízikönyvi számom kiadott, „Nak község közüemi ivóvízellátásának vízjogi üzemeltetési engedélye és az igénybevett vízbázisok védőövezeteinek a kijelölése” tárgyban kijelölt védőövezeteit, Lánafő település a 35200/1546-6/2016. ált. iktatószámom és az S. XXXIII/19-I. vízikönyvi számom	Köszönjük az észrevételt, minden beavatkozás során az aktuális jogi környezet alapján járunk el.
Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Pécs				Javaslatok: víziközmű szakterület	A víziközmű szakterület érintően egyetértünk a dokumentumban megfogalmazott általános fejlesztési javaslatokkal, miszerint - a megye területén található előregedett infrastrukturális elemek (pl.: ivóvíz-gerincvezeték hálózata, vízátemelő szivattyúk) cseréje, bővítése szükséges, - a megyében a csatornázottság mértékének növelése szükséges (a már meglévő szennyvíztelepek bővítésével, fejlesztésével, a nagyobb településeken új szennyvíztisztító telepek létesítésével), - a részben csatornázott települések esetén a 100%-os csatornázottság elérése a cél, - egyéb esetekben alternatív egyedi szennyvízkezelési megoldások alkalmazásának támogatása szükséges. Amennyiben a tervezett fejlesztések közművezetékét érintenek, a közművezeték nyomvonalának pontos lehatárolása céljából az üzemeltetővel történő egyeztetés szükséges.	Köszönjük az észrevételt, minden beavatkozás során az aktuális jogi környezet alapján járunk el.
Tamási Város Önkormányzata	IV.1.2. Komplex programmal fejlesztendő térség (Tamási járás)		Tamási város rendezési tervében kijelölt nagyméretű gazdasági területekben rejlő fejlesztési potenciál nem jelenik meg kellő hangsúllyal a megyei dokumentumban.	A városvezetés célja, hogy az északi iparterületen ipari park kerüljön kialakításra, továbbá célja az egykori ipari területek állapotromlásának megállítása és infrastrukturális fejlesztése, a barnamezős területek rehabilitációja új ipari funkciók megtelepedésének érdekében. Ezzel elérhető a meglévő ipari területek állapotromlása megállítása, valamint új vállalkozók letelepedése az infrastrukturálisan fejlett ipari területeken, a helyi erőforrásokra alapozott gazdaságfejlesztés generálta munkahelyteremtés.	A szövegben kerüljön megemlítésre, hogy Tamási Ipari Park cím elérését tervezi.	Az észrevétel a IV. 1. pontba került beépítésre.
Tamási Város Önkormányzata	II.1.1.3. stratégiai cél: Termál- és gyógyturizmus megyei központjainak további fejlesztése, új központok létesítése		A fejezetben nem szerepel az egészségmegőrzés kifejezés, ami a közeljövő egyik fontos célkitűzése lesz a gyógyturizmus témakörben	az egészségmegőrzés/egészségturizmus kifejezés alkalmazása és kifejtése		A javaslat beépítésre került.
Tamási Város Önkormányzata	A célrendszer kapcsolódása a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához		Korábbi kérésünk a megújuló energiaforrások alkalmazására vonatkozóan kellő részletettséggel szerepel az anyagban és Tamási város szerepét ebben a kérdéskörben kiemelten kezeli a dokumentum.	Biodiverzitás, megújuló természeti erőforrások témakörben a megye célrendszere kiemeli a megújuló energia források hasznosítását a geotermikus-, nap- és szélenergia, a biomassza és biogáz, valamint a termálvíz jobb kihasználásával, az ökológikus településtervezés szemléletével, a környezettudatos építési módok alkalmazásával, biogazdálkodás elterjesztésével, természetközeli oktatás (erdei iskola) népszerűsítésével, valamint a megújuló energiafelhasználásra alapozott kutatóközpont létrehozásával Tamásiban.	A szövegben kerüljön megemlítésre a Tamási-Dombóvár egészségsturisztikai tengely.	A javaslat a II.1.1.3-ba került beépítésre.
Dombóvár Város Önkormányzat				Javaslat: Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény épület energetikai fejlesztése vonatkozásában	1.A Dombóvári Egyesített Humán Szolgáltató Intézmény épületének energetikai korszerűsítése (A7200 Dombóvár, Kinyizi u. 37. szám alatti épületen szigetelés, nyílászáró-csere, napelemek elhelyezése - 300.000.000 Ft becsült támogatási igény)	A javaslat a Tolna Megyei Területfejlesztési Program Felülvizsgálata 2021-2027 c. dokumentumba kerül beépítésre.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Dombóvár Város Önkormányzat				Javaslat: Támasz Otthon kapacitásbővítése vonatkozásában	2.A Támasz Otthon épületének fejlesztése kapacitásbővítéssel (Az időskorúak bentlakásos és nappali ellátását biztosító Támasz Otthon épületének felújítása és az 50-50 főig terjedő kapacitásbővítéshez szükséges építési, felújítási munkák elvégzése, eszközbeszerzés, udvarrendezés - 500.000.000 Ft becsült támogatási igény)	A javaslat a Tolna Megyei Területfejlesztési Program Felülvizsgálata 2021-2027 c. dokumentumba kerül beépítésre.
Dombóvár Város Önkormányzat				Javaslat: Családok Átmeneti Otthona és a Biztos Kezdet Gyerekház épületének felújítása vonatkozásában	3.Családok Átmeneti Otthona és a Biztos Kezdet Gyerekház épületének felújítása (A két funkció egy épületben helyezkedik el, mely a projekt keretében felújításra kerülne: szigetelés, tető- és nyílászáró-csere, belső helyiségek felújítása - 200.000.000 Ft becsült támogatási igény)	A javaslat a Tolna Megyei Területfejlesztési Program Felülvizsgálata 2021-2027 c. dokumentumba kerül beépítésre.
Dombóvár Város Önkormányzat				Javaslat:Dombóvár-Gunaras szennyvízhálózat kialakítására	4.Dombóvár-Gunaras településrészen szennyvízhálózat kialakítása (Hazánkban a 33. gyógyhelyként nyilvántartott településrész üdülőházas övezeteiben szennyvízhálózat kiépítése - 400.000.000 Ft becsült támogatási igény)	A javaslat a Tolna Megyei Területfejlesztési Program Felülvizsgálata 2021-2027 c. dokumentumba kerül beépítésre.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Dombóvár Város Önkormányzat				Javaslat:Szigeterdő turisztikai fejlesztése	5. A Szigeterdő turisztikai fejlesztése Dombóváron (A Kossuth-szoborcsoport eredeti kompozícióban történő elhelyezése és restaurálása; 500 férőhelyes szabadtéri színpad kialakítása; sétányok és a hozzájuk kapcsolódó infrastruktúra rendezése; a park világítását szolgáló kandelláber-rendszer hiányzó részének telepítése; parkolók kialakítása; zöldfelület rendezése - 600.000.000,- Ft becsült támogatási igény)	A javaslat a Tolna Megyei Területfejlesztési Program Felülvizsgálata 2021-2027 c. dokumentumba kerül beépítésre.
Kismányok Község Önkormányzata Bóte István	II.1.1.3	Kerékpáros turizmus feltételeinek fejlesztése		Javasolám a Kerékpáros turizmus feltételeinek fejlesztése fejezethez felvenni Bonyhád-Nagymányok-Kismányok-Váralja kerékpárút létesítését. A környékben igen nagy igény mutatkozik egy kerékpárút kiépítésére.		A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár	II.1.2.3			A vízügyi, vízgazdálkodási szempontú észrevételek	Települési infrastruktúra és közszolgáltatások fejlesztése (25. oldaltól) című rész nem foglalkozik a víziközművek, mint települési infrastruktúra fejlesztéssel. Ezt szükséges lehet átgondolni és ezzel kiegészíteni a dokumentumot.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár	III.2.3.				A „III.2. Külső koherencia vizsgálat III.2.3. fejezete a célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel” című fejezet nem tesz említést a Nemzeti Vízstratégiával, illetve a Vízyűjtő-gazdálkodási tervezéssel való összekapcsolódásról. Ugyanakkor több fejezetben említi az élhetőbb vidékies környezet kialakítását, a SWOT analízisben a „Gyengeségek” között a környezet címszónál szerepel: „Az ivóvízhálózat állapota nem kielégítő, sok az elöregedett, szennyeződött, cseréire szoruló infrastrukturális elem. A szennyvíz-elvezetés és kezelés nem mindenhol megoldott.”	A Nemzeti Vízstratégia kapcsolódás beépítésre került. A vízyűjtő-gazdálkodási tervek intézkedési tervek, nem koncepció dokumentumok, kapcsolódási vizsgálat nem releváns. A Konceptió több helyen rögzíti, hogy a fejlesztéseknek a vonatkozó vízyűjtő-gazdálkodási tervekkel összhangban kell lennie.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					Tapasztalat, hogy a víziközmű kiépítettsége, minősége erősen hatással van egy térség fejleszthetőségére, pl. az ipar letelepedési hajlandóságával, mégsem kerül megemlítésre. Szükséges a dokumentumot – a teljesség érdekében - kiegészíteni ezen információkkal.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					Javasolt továbbá a Területfejlesztési Konceptió (a továbbiakban: TFK) anyagát az alábbi észrevételekkel kiegészíteni: - A TFK 18. oldalán „Környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések” című fejezet, 4. bekezdésben a kármentesítési munkák kapcsán felsorolt települések közé Dombóvár nevét is javasoljuk szerepeltetni.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A TFK 28. oldalán „A klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése” című fejezetben javasolt a káros talaj eróziós hatásokat is megemlíteni, valamint a negatív hatások elleni lehetséges intézkedések megtételét a mezőgazdaság területén (zóldsávok, veszélyeztetett területeken ellenálló növénykultúra termelése).	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A TFK II. 2. (30. oldal, Sió és Duna menti rekreációs térség turisztikai hasznosítása) pontjában foglaltakhoz kapcsolódóan megjegyezést érdemel, hogy jelenleg zajlik a „Balaton levezető rendszerének korszerűsítése” projekt (KEHOP-1.3.0-15- 2015-00007) FIDIC Sárga Könyv szerinti fizikai megvalósítása, melynek tervezett határideje 2023. március 31.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A TFK III.2.2. (47. oldal, Nagyvízi meder övezet) pontjában foglaltakkal kapcsolatban az alábbiakat célszerű figyelembe venni: - A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 1. számú melléklet (Fogalom meghatározások) 12. a) pont alapján nagyvízi meder: a vízfolyást vagy állóvizet magában foglaló terület, amelyet az árvíz levonulása során a víz rendszeresen elborít, és amelyet a mértékadó árvízszint vagy az eddig előfordult legnagyobb árvízszint közül a magasabb jelöl ki. A nagyvízi mederben lévő ingatlanokkal kapcsolatban fontos megemlíteni, hogy a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet, valamint a kapcsolódó hatályos jogszabályok alapján elkészített nagyvízi mederkezelési tervdokumentációkban foglaltakat maradéktalanul be kell tartani.	Köszönjük az észrevételt, minden beavatkozás során az aktuális jogi környezet alapján járunk el.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A IV.1.15. (82. oldalhoz) A véleményezésre bocsátott dokumentum kiemelt prioritással kezeli a Paks II. beruházást, mely várhatóan jelentős hatást fog gyakorolni Tolna megye gazdasági és társadalmi szerkezetére, és ezzel együtt jelentős térségfejlesztési kihatása is lesz. Szoros összefüggésbe hozható ezzel az új Duna-híd építése is Paks és Gerjen térségében, ami az M6 és Kalocsa felé biztosít majd főúti összeköttetést az 51. sz. főútig. E fejlesztések megvalósítása érinteni fogja a Duna folyam nagyvízi medrét, beleértve a Duna folyam Dunaföldvár – Sió torkolat közötti szakaszát. E Duna szakasz - a Duna Dunaföldvár – Sió torkolat közötti megnevezésű felszíni víztest részeként – a 2015. évi felülvizsgált Vízyűjtő-gazdálkodási Terv (továbbiakban: VGT2) állapotértékelése szerint 9K típusú (síklvidéki – kis esésű – meszes – durva mederanyagú – Duna méretű) erősen módosított vízfolyás. A Duna Dunaföldvár-Sió torkolat közötti szakasza - mint felszíni víztest - ökológiai potenciálja mérsékelt minősítést kapott, EMVA és VKJ szerinti – mennyiségi állapota jónál nem rosszabb (hiv. VGT2 6.4. melléklet), kémiai állapota jó minősítést kapott (hiv. VGT2 6.1. melléklet). Mind a tervezés, mind a megvalósítás során szükséges megfelelni a VGT2 kidolgozása során megfogalmazott célkitűzéseknek. A felszíni víztest állapotromlásának elkerülése/jó állapotának elérése érdekében kerülni kell a felszíni víz veszélyeztetését, törekedni kell a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII.21.) Korm. rendelet környezeti célkitűzéseinek elérésére és be kell tartani ezen rendelet előírásait.	Köszönjük az észrevételt, minden beavatkozás során az aktuális jogi környezet alapján járunk el.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A tervezett fejlesztések megvalósítása során az érintett tervezési területen belül meg kell vizsgálni az esetleges hatósági határozattal kijelölt vízbázisvédelmi terület érintettsége(ke)t. Érintettség esetén figyelembe kell venni a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízellátási-műnyek védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Korm. rendeletben foglalt korlátozásokat annak érdekében, hogy a megvalósítandó létesítmények jövőbeli üzeme ne jelenthessen kockázatot az érintett vízbázis(ok) védelem alá helyezett vízkészletére	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár					A Koncepcióban foglaltak szerint „Kedvezményezett térség” a Dombóvári járás területe. A térség fejlesztésével kapcsolatosan fontos figyelmlem lenni a vízkárok megelőzésére, illetve elhárítására. A felszíni vizek szempontjából szükséges lenne megvizsgálni és a koncepciótervben szerepeltetni a kitűzött célok és a vízyűjtő-gazdálkodási tervek összhangját (minőségi haltenyészítés, a klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése). A tervanyagok elérhetők az alábbi linken keresztül: http://www.vizugy.hu/index.php?module=vizstrat&programelemid=149 az Alegységek vízyűjtő-gazdálkodási tervei menüpont alatt. A jó állapot elérése és fenntartása érdekében a felszíni, felszín közeli, felszín alatti vizek és ezek víztartó képződményei nem szennyeződhetnek.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár	II.	Digitalizációhoz, környezetbarát közlekedési módokhoz, megújuló energia felhasználáshoz kapcsolódó észrevételek:			28. oldal: „Digitalizáció a vidéki térségben” Kisebb, elzárt településeken gyakran gondot okoz a megfelelő (kábeles) szélessávú internet kiépítése, ami az adott település fejlődését gátolja. Ezeken a helyeken célszerű a vezeték nélküli szélessávú internet kiépítése, így a település egészen megoldottá válhat a lefedettség. Ezzel technikailag biztosíthatóvá válhat a 31. oldalon bemutatott e-oktatás is.	A Koncepció tartalmazza a javaslatot.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár		Digitalizációhoz, környezetbarát közlekedési módokhoz, megújuló energia felhasználáshoz kapcsolódó észrevételek:			35. oldal: „Környezetbarát és kevésbé környezetterhelő közlekedési módok használatának elterjedése (tömegközlekedés, kerékpár, elektromos járművek).” A legfrissebb EU környezetvédelmi irányelvek (pl. a közeljövőben bevezetendő EURO 7-es környezetvédelmi norma szerint épülő motorok) jelentősen előtérbe helyezik az elektromos autók használatát. Az ezekhez szükséges töltőállomások kiépítése mind megyei, mind országos szinten sürgető feladat. Továbbá a 71. oldalon szereplő vízi szállítás szintén környezetbarátabb, mint a jelenlegi, belső égésű motorokkal végrehajtott közúti megoldás.	A javaslat beépítésre került.
Belügyminisztérium Közigazgatási Államtitkár		Digitalizációhoz, környezetbarát közlekedési módokhoz, megújuló energia felhasználáshoz kapcsolódó észrevételek:			40. oldal: „A vidéki életminőség javítása...” Megújuló-, zöld energia hasznosítása (napenergia, szélenergia) javasolt, összefüggésben a 62. oldalon szereplő „1.1. A fosszilis energiahordozók kiváltásának elősegítése” célkitűzéssel.	A javaslat beépítésre került.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	II.1.1.2. (14.o.)	Regionális szintű gazdasági és piaci együttműködések elősegítése klaszterek által A piaci versenyben való javuláshoz szükséges – földrajzi távolságon, illetve ágazatokon alapuló – összefogások, partnerségek kialakulását elősegíteni. A Déldunántúli régión belül fontos Tolna megye gazdasági szerepének erősítése.	Egyetértünk a célkitűzéssel. Javasoljuk az együttműködések a Duna másik partjára is kiterjeszteni.	Javasoljuk kiegészíteni a bekezdést.	A Közép Duna Menti Fejlesztési Térség területén fontos a gazdasági célú együttműködések katalizálása is.	A javaslat beépítésre került.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	II. 1.1.3. (17. o.)	és Bács-Kiskun megyei (hajósi) pincefalvak érhetők el.	Bács-Kiskun megyében nem csak Hajós található Tolna megyéhez közeli, onnan jól megközelíthető pincefalu és pincesor.	Javasoljuk kiegészíteni a mondatot.	és Bács-Kiskun megyei (hajósi, nemesnádudvari, solti) pincefalvak érhetők el.	A javaslat beépítésre került.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	I. (5. o)	I A megye jövőképe: „Tolna 109”	A szöveg magyarázatát javasoljuk.	Javasoljuk beemelni, hogy Tolna megye 109 településéről van szó, mert A helyismerettel nem rendelkező olvasók számára a "Tolna 109" szlogen magyarázatra szorul.		A Tolna 109 szlogen kifejtésre, a jövőkép kiegészítésre került.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	II. 1.1.1. (12. o.)	"Mindkét térségben hagyományosan nagy súllyal bír a mezőgazdaság, melynek továbbfejlesztésében a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári és Keszthelyi Campusa nyújthat segítséget."	A szöveg kiegészítését javasoljuk.	Bács-Kiskun megye nagy hagyományokkal rendelkező agrár térség. A kecskeméti Neumann János Egyetem Kertészeti és Vidékfejlesztési Kar szintén potenciális partner lehet a mezőgazdasági oktatás-képzés, K+F+I terén.	Mindkét térségben hagyományosan nagy súllyal bír a mezőgazdaság, melynek továbbfejlesztésében a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem Kaposvári és a Keszthelyi Campusa, valamint a Neumann János Egyetem nyújthat segítséget.	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	II. 1.1.1. (13. o.)	A helyi alapanyag-termelési igényekhez igazított térségi logisztikai bázisok kialakítása a megyét érintő jelentősebb vasúti, közúti, vízi közlekedési csomópontokban	Nem releváns	A logisztikai központok kialakítása és fejlesztése során javasoljuk figyelembe venni a Budapest-Belgrád vasútvonal fejlesztését is, bár közvetlenül nem érinti Tolna megye területét, de a közelség miatt a logisztika terén a pozitív hatásai kiaknázhatók.	nincs	Köszönjük a javaslatot! Tekintettel arra, hogy a tervezett Tolna megyei logisztikai központok közül számos található a Duna és az M6 autópálya mentén, a Bp-Belgrád vasútvonal fejlesztésének közvetett hatása várhatóan ugyanezekre a erületek fejtheti ki hatását. Ennek eléréséhez azonban szükséges a közlekedési kapcsolatok (M9, 512, 52) fejlesztése.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	II.1.1.3. (16. o.)	Duna menti rekreációs térség kialakítása	A szöveg kiegészítését javasoljuk.	A Duna-mentiségből adódó előnyök kihasználása kiváló együttműködési lehetőség Tolna és Bács-Kiskun megye számára nem csak az épülő paksi híd, hanem a gemenci erdő okán is. Az együttműködésben történő turisztikai fejlesztésekből, az esetleges közös termékcsomagok által meghosszabbítható az átlagos tartózkodási idő, így a Duna menti rekreációs térség kiterjesztéséből a Duna két oldalára mindkét megye profitálhat.	A Duna-mentiségből adódó előnyök kihasználása kiváló együttműködési lehetőség Tolna és Bács-Kiskun megye számára nem csak az épülő paksi híd, hanem a gemenci erdő okán is. Az együttműködésben történő turisztikai fejlesztésekből, az esetleges közös termékcsomagok által meghosszabbítható az átlagos tartózkodási idő, így a Duna menti rekreációs térség kiterjesztéséből a Duna két oldalára mindkét megye profitálhat.	A javaslat beépítésre került.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	V.2.3. Intézményrendszer (90. o.)	A 2021–2027 közötti európai uniós források felhasználását biztosító operatív programok szerkezete c. táblázat	A 2021-2027-es időszakra tervezett operatív programok megnevezései változtak.	A 2021-2027-es időszakra tervezett operatív programok megnevezései változtak, így javasoljuk pontosítani.	nincs	Az átvezetés megtörtént.
Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat	V.2.2. (88. o.)	Szomszéd megyék szerepe, nemzetiközi kapcsolatok 2. Bács-Kiskun megye	Javasoljuk pontosítani a komplex turisztikai fejlesztést.	Javasoljuk pontosítani a komplex turisztikai fejlesztést.	A Duna komplex (pl.: kerékpáros, bor, vízi, termékcsomagok) turisztikai fejlesztésének közös támogatása	A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL		Tolna megye Területfejlesztési Koncepciója a természeti értékek védelme, illetve a mezőgazdaság fejlesztése terén és e kettő kapcsolatában is előremutató javaslatokat tartalmaz. Ugyanakkor a jelen tervezet készítését nem előzte meg a Helyzetfeltáró dokumentum aktualizálása. Fentiekre tekintettel kérem ismertetni azt, hogy milyen adatok, állapotok és információk alapján lett a tervezet összeállítva.	Javasolom új helyzetfeltáró dokumentum mielőbbi készítését.		A 2014-es koncepció helyzetértékelése, valamint a PM útmutató alapján fogalmaztuk meg a mostani célokat, tekintettel a korábbi koncepció 2030-ig való kitekintésére.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL			Egyetértek vele és támogatom a dokumentumban is megfogalmazott helyben előállított termékek piaci értékesítését támogató törekvéseket, így a helyi piacok, piacterek kialakítására, illetve fejlesztésére vonatkozó javaslatokat. A lokális értékesítési csatornák bővítése jelentősen hozzájárulhat a kistermelők és családi gazdaságok jövedelemszerző lehetőségeinek növeléséhez. A fentiek túl a Kormány célkitűzéseivel összhangban fontosnak tartom a helyi minőségi élelmiszer-alapanyagok közétkeztetésben történő volumenének növelését, annak érdekében, hogy a nagy és közepes méretű cégek mellett a kistermelők és családi gazdaságok is beszállítói szerepet kapjanak. A közétkeztetés biztos felvevőpiacot jelent, mely jelentős mértékben növelheti a kistermelők és családi gazdaságok piaci pozícióját. A fentiek alapján javasolom, hogy a helyi piacok tervezett fejlesztésével párhuzamosan a dokumentumban célként jelenjen meg a közétkeztetéssel foglalkozó tálaló- és főzőkonyhák infrastrukturális korszerűsítése is.		A javaslat közszolgáltatások javítása témában került behelyezésre.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL			Javaslatként jelzem továbbá azokat a fejlesztési irányokat és kormányzati szándékokat az akvakultúra ágazat és a természetvédelmi halgazdálkodás vonatkozásában, amelyek kihatással lehetnek a megye fejlődésére, társadalmi-gazdasági viszonyaira, környezetminőségére. 1. A 2014-2020. évi Nemzeti Akvakultúra Stratégia tervezetének területfejlesztésre vonatkozó részei fontos célkitűzésként nevesítik a gyengébb termőhelyi adottságú, például belvízjárta területek alternatív és fenntartható hasznosítását, ezen belül haltermelési célra történő alkakációját. 2. A Zöld Megállapodás, illetve a „Termőföldtől az asztalig” stratégia és a Biodiverzitás Stratégia célkitűzései, amelyek a biodiverzitást és élőhelyeket fenntartó termelési módokat (így a halastavi termelést) részesítik előnyben. 3. A korábbi és a 2021-2026. évi Nemzeti Természetvédelmi Alapterv tervezetével összhangban az őshonos halállományok megőrzése és az idegenhonos inváziós fajok elleni küzdelem továbbra is kiemelt cél, ami egyúttal szolgálja a horgászturizmusban rejlő potenciál kihasználását is. Megyei halgazdálkodási ágazati adatok: 1. A Tolna megyét is magába foglaló Dél-Dunántúl régió területén nyilvántartott 7 413 hektárnyi tógazdaságból (halastavak) 2019. évben 7 090 hektár üzemelt, utóbbiból 2 021 hektár Natura 2000 terület. A régióban 2019. évben 83 tőrekonstrukcióra és 4 új tó építésére került sor. 2. Tolna megye 66 darab nyilvántartott halgazdálkodási vízterülettel rendelkezik (horgászati célú hasznosítás), melyek teljes területe több mint 6 000 hektár. A Magyar Országos Horgász Szövetség (MOHOSZ) területi tagszövetségeként működő Tolna Megyei Horgászegyesületek Szövetsége több mint 11 700 fő horgászegyesületi tagot tartott nyilván a 2019. évben. A legutolsó ágazati becslések szerint 1 horgász évente 120 000 forintot költ engedélyekre és felszerelésre, amely összesen a megyei tagokra vetítve több mint 2 milliárd forint éves összeget jelent.		A javaslat a turizmus témában kifejtésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL		Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet a megyei területi tervekre környezeti vizsgálat (továbbiakban: SKV) készítését írja elő (lásd annak 1. melléklete), melyet a tervezési folyamat részeként kell elkészíteni. Ennek megfelelően a tervi dokumentáció hiányossága, hogy – egyelőre – nem készült el hozzá az SKV.	Fentiek alapján javasolom mielőbb elkezdni – az SKV rendelkeznek megfelelő eljárás keretében – a koncepció környezeti vizsgálatát, és azt a döntési folyamatba becsatornázni.		Köszönjük a javaslatot! Az SKV elkészítése folyamatban van.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL		Az ágazati tervek felsorolása között hiányolom az erdőstratégia említését.	Javasolom az ágazati tervek felsorolásába a "Nemzeti Erdőstratégia 2016-2030" beillesztését.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	ÁLTALÁNOS ÉSZREVÉTEL			Amennyiben Natura 2000 területet, vagy országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területet is érint a Tervezet a vonalas létesítmény-fejlesztések esetében, akkor vizsgálni szükséges, hogy ez az érintettség hogyan lehet minél kisebb, illetve milyen alternatív megoldások, elkerülések jöhetnek szóba. Abban az esetben, ha a tervezett vonalas létesítményeket mindenképpen szükséges Natura 2000 területen vezetni, az engedélyezési eljárásban pontosan fel kell tární, hogy mi az a kényszerítő közérdek, amely a Natura 2000 területen keresztül történő vonalvezetést indokolja. Kizárólag a hatályos magyar jogszabályi követelmények, az Európai Tanács 92/43/EGK élőhelyvédelmi irányelvének és az irányelv 6. cikkelyének útmutatója alkalmazásával lehet ilyen jellegű beavatkozás a nevezett területen. Már a tervezés korai szakaszában szükséges ezeket a konfliktusokat kezelni, mert az uniós finanszírozásnak alapfeltétele az uniós feltételek betartatása, a hazai engedélyezési eljárástól függetlenül is, ezért célszerű erre idejében felkészülni. Különösen fontos figyelembe venni, hogy az Európai Unió által finanszírozott beruházások esetén – a legutóbbi gyakorlat alapján – a pályázatok elbírálásánál az Európai Bizottság a területi érintettség meghatározásánál nemcsak a közvetlen érintettséget vizsgálja, hanem széles pufferzónával határozza meg azt a területrészt, melyre a vonalas létesítmény hatással van, így az érintett Natura 2000 területeket is. Fentiekre figyelemmel, javasolt előzetes egyeztetés céljából már a tervezési folyamat elején megkeresni a területileg érintett nemzeti park igazgatóságot.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	5-6. oldal I. A megye jövőképe: „Tolna 109”		A jövőképben nem jelennek meg a környezet- és a természetvédelem szempontjai, valamint a fenntartható fejlődés gondolata sem.	Érdemes lenne a fenntartható fejlődés gondolatmenetére felfűzni a jövőképben megjelenő mozaikok elemeket.		Köszönjük az észrevételt, a javaslatot részben beépítettük a dokumentumba.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	7-8. oldal I.1 Tolna megye fejlesztésének alapelvei		A megye fejlesztésének alapelveinél sem jelennek meg a környezet- és a természetvédelem szempontjai, valamint a fenntartható fejlődés gondolata sem.	Érdemes lenne a fenntartható fejlődés gondolatmenetére felfűzni ezen elveket.		Köszönjük az észrevételt, a javaslatot részben beépítettük a dokumentumba.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	9-11. oldal II.1 A megye fejlesztésének átfogó és stratégiai céljai		A környezeti ügyek (például környezet- és természetvédelem, táji, természeti értékek, erőforrások) kezelése nem következetes: a koncepció-tervezet három fő terület fejlesztését sorolja fel, melyek kiemelten fontosak: (1) gazdaságfejlesztés, (2) humánerőforrás-fejlesztés és (3) vidékfejlesztés. A "természeti erőforrások védelmét" ez utóbbi említi. Ehhez képest a stratégiai célok között már a gazdaságfejlesztésnél megjelenik az "1.1.3. A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása". Az "1.3. A vidékies térségek gazdasági szerepvállalásának megerősítése és vonzó vidéki élettér megteremtése" átfogó célhoz tartozó stratégiai célok már meg sem említik a környezeti vonatkozásokat.	Célszerűnek tartom a gazdaságfejlesztés ágon is egy logikailag összekapcsolódó célrendszerben elhelyezni a környezeti ügyeket.		Köszönjük az észrevételt! A javaslatot részben beépítettük a koncepcióba, illetve figyelembe vesszük a további tervezési dokumentumok készítése során is.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	13. oldal II.1.1.2. stratégiai cél: Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar) fejlesztése	"A tisztaszén-technológia meghonosítása és a kőbányászat fejlesztése [...] Nagymányok térségében"	A tervezett mélyművelésű szénbánya (Máza-dél – Váralja-dél) bányatelke az országos jelentőségű védelem alatt álló Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet területét [8/1977. OKTVH rendelet, bővítés: 10/1993. (III. 9.) KTM rend.], az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó [275/2004. (X. 8.) Korm. rend.] különleges madárvédelmi (HUDD10007) és különleges jelentőségű természetmegőrzési területeket (HUDD20030), valamint a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületét és puffterületét érintenék. A mélybányászat hatására a területen végbemenő változások nem összeegyeztethetők az országos védelem alatt álló Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet, illetve az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó területek rendeltetésével.	A bánya megnyitása természetvédelmi szempontból aggályos, ezért azt nem támogatom.		Köszönjük az észrevételt! A javaslatot részben beépítettük a koncepcióba, illetve figyelembe vesszük a további tervezési dokumentumok készítése során is.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	13. oldal II.1.1.2. stratégiai cél: Piacképes, hagyományosan jelenlévő ipari ágazatok, elsősorban könnyűipari tevékenységek (gépgyártás, fémfeldolgozás, élelmiszeripar, textil- és bőripar) fejlesztése	"A tisztaszén-technológia meghonosítása és a kőbányászat fejlesztése [...] Nagymányok térségében"	A tervezett kőbánya területe (Váralja) országos ökológiai hálózat magterületébe eső terület, mely legelő, erdő művelési ágba tartozik. Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. tv. 25. § (5) bekezdése alapján ökológiai hálózat magterületének övezetében új külfejtéses művelésű bányatelek nem létesíthetők.	A bánya megnyitása természetvédelmi szempontból aggályos, ezért azt nem támogatom.		A nyersanyag lelőhelyek új típusú hasznosítása nemzetgazdasági szempontból jelentős horderővel bírnak.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	15. oldal II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	"országos jelentőségű védett természeti területek"	A védett természeti területek turisztikai bemutatathóságát (látogatóközpontok, megközelíthetőség, tanösvények) a természetvédelmi szempontokkal szorosan összehangoltan kell megtervezni és megvalósítani. A területek bemutatása a védett terület természeti és táji értékeit nem károsíthatja.	Már a fejlesztések tervezésekor szíveskedjenek megkeresni a védett természeti területek vagyonkezelőjét, a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságát.		A beavatkozások a környezeti szempontokat figyelembevéve, kizárólag modern technológiát alkalmazva valósulhat meg kormányzati szándék esetén.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	15. oldal II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	"Duna-menti rekreációs térség kialakítása"	A Duna-menti, nemzeti park területeit érintő fejlesztésekkel kapcsolatosan (vízi túra, horgász turizmus és egyéb) fontos megemlíteni, hogy a már meglévő, működő helyszínek infrastrukturális fejlesztése legyen a cél. Újabb védett területek ne kerüljenek beépítésre.	Már a fejlesztések tervezésekor szíveskedjenek megkeresni a védett természeti területek vagyonkezelőjét, a működési területével érintett nemzeti park igazgatóságát.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	15. oldal II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	"környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések"	Natura 2000 területeket érintő fejlesztések nem tartalmazzák azt, hogy miként veszik figyelembe a Natura 2000 fenntartási tervben foglaltakat.	Javasolom az Európai Közösség Natura 2000 hálózatába tartozó területeken történő fejlesztések során az adott területre vonatkozó Natura 2000 fenntartási tervben megfogalmazottakat figyelembe venni. A Natura 2000 fenntartási tervek a területileg illetékes nemzeti park igazgatóság honlapján megtalálhatóak.		A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	18. oldal II.1.1.3. stratégai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	"A táji fenntarthatóság érdekében indokolt a működőképes ökológiai rendszerek, zöld infrastruktúrák fennmaradásának és fejlesztésének biztosítása"	A zöldinfrastruktúra - véleményem szerint - egybeírandó.	Javasolom a jelzett szó/szavak egybeírását.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	28. oldal II.1.1.3. stratégai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása	"A helyi zöld és kék infrastruktúra fejlesztése"	A zöldinfrastruktúra - véleményem szerint - egybeírandó.	Javasolom a jelzett szó/szavak egybeírását.		A javaslat a II.1.3.1-ben került bemutatásra.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	47. oldal III.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel		Kérem a III.2.3. fejezetben szíveskedjenek szerepeltetni a 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programot is, mely a hazai környezetpolitikának az átfogó stratégiai dokumentuma. Egyúttal felhívom a koncepció készítőinek figyelmét, hogy a 4. Nemzeti Környezetvédelmi Program 2020-ban lezárult, melyre tekintettel a 2021-2026 közötti időszakra szóló 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program, és a természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény alapján a Program részét képező V. Nemzeti Természetvédelmi Alapterv kidolgozása jelenleg folyamatban van. Javasolom az 5. Nemzeti Környezetvédelmi Program figyelemmel kísérését. Amennyiben azt az Országgyűlés a Tervezetek véglegesítését megelőzően elfogadja, úgy kérem, a Tervezetekben szíveskedjenek arra hivatkozni.	Kérem a III.2.3. fejezetben szíveskedjenek szerepeltetni a 27/2015. (VI.17.) OGY határozattal elfogadott 4. Nemzeti Környezetvédelmi Programot is.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	76. oldal III.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel		A Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia az utolsó helyen található a vizsgált dokumentumok között.	Javasolom a vizsgálatot a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiával kezdeni, tekintettel arra, hogy ez a gazdaság, a társadalom és a környezet vonatkozásait átfedő keretstratégia.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	77. oldal IV. A terület felhasználás alapelveit lefektető koncepció		Hiányzik az alapelvek felsorolása. Amennyiben kiegészül a fejezet, úgy javasolom a következő oszlop szempontjainak figyelembevételét.	a) Meglátásom szerint célszerű lenne beépíteni az alábbi elveket is: - a fejlesztések a természet- és környezetvédelmi szempontok figyelembevételével valósuljanak meg; - olyan területeken kerüljenek megvalósításra, melyek elhelyezkedése egyaránt szolgálja a társadalom érdekeit és a környezet védelmét; - olyan területek kerüljenek bevonásra és olyan fejlesztések kerüljenek egymás mellé, amelyek között a körforgásos gazdaság előnyeai minél jobb arányban megvalósulhatnak (például a minél kevesebb hulladékképződés érdekében: ami az egyik technológia számára hulladék, az a másik számára nyersanyag lehet). b) Javasolom az elvek közé beépíteni a települési zöldterületek/zöldfelületek védelmének, fejlesztésének gondolatát. c) Javasolom – az általánosan megfogalmazható elvek mellett – a területfelhasználás elveinek a megyei területrendezési, területfelhasználási kategóriáihoz, övezeteihez történő igazítását és kibővítését, mellyel a területfejlesztés és a területrendezés összekapcsolása is megtörténhetne. Ezen elvek megfogalmazása során is kérem figyelembe venni a környezet- és természetvédelmi szempontokat. Javasolom megtekinteni, hogy más megyék hogyan kezelik ezt a fejezetet.		A javaslat beépítésre került.
Agrárminisztérium Jogalkotási Főosztály	90. oldal V.2.3. Intézményrendszer		A felsorolt operatív programok elnevezései időközben megváltoztak (például ZIKOP helyett KEHOP Plusz), így ezen részek frissítését célszerű folyamatosan biztosítani.	Javasolom az operatív programok elnevezéseinek frissítését.		A javaslat beépítésre került.
Gerjen Község Önkormányzata	II. 1.1.2.	"A már működő ipari parkok és ipari övezetek fejlsztése,..."	új ipari parki övezetek létrehozása is cél lehet	A meglévő ipari parkok támogatásán kívül kerüljön bele az új ipari övezetek létrehozása is, inkubációs lehetőségként.		A javaslat beépítésre került.
Gerjen Község Önkormányzata	II. 1.2.2.	Kulturális, sport és szabadidős-rekreációs lehetőségek bővítése városokban és falvakban egyaránt	javasoljuk a gerjeni kishajó kikötőt is szerepeltetni	Javasolt rekreációs-szabadidős tevékenységként feltüntetni a gerjeni kishajó kikötőt, mint jövőbeni lehetőség. Vízi sportok, horgászat, csónakázás.		A javaslat beépítésre került.
Gerjen Község Önkormányzata	2. sz. melléklet, 4. számú melléklet, 9. sz. melléklet		térkép nem jeleníti meg a tervezett gerjeni logisztikai központot és egyben ipari parkot	Gerjeni logisztikai központ / ipari park térképi feltüntetése szükséges, mely szerepel a PIP Nkft. Közép-és hosszútávú stratégiai tervei között.		Köszönjük az észrevételt! A melléklet a jelenleg hatályos rendezési tervből került átemelésre, amely a PIP Kft. terveit még nem tartalmazta.
Gerjen Község Önkormányzata	2. számú melléklet (K+F fejlesztés, kikötő létesítése), 3. számú melléklet (Csak K+F fejlesztés)		A térkép nem jeleníti meg a tervezett gerjeni K+F fejlesztést (megújuló energiaforrások kapcsán - víz és napenergia/a megyei rendezési tervben is szereplő naperőműpark járulékos ágazataként/), illetve az országos kikötőfejlesztési koncepcióban szereplő gerjeni kikötőt, mely a logisztikai központhoz kapcsolódva köti össze a vízi-, és a szárazföldi transzfert	A térképen Gerjen vonatkozásában egy kikötő létesítése és a K+F fejlesztés feltüntetése		Köszönjük az észrevételt! A térkép felbontása és a generalizáltság mértéke sajnos nem tette lehetővé minden beavatkozás pontos térbeli ábrázolását.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Gerjen Község Önkormányzata	II. 1.1.1.	Fontos a csomópontok (Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Paks, Szekszárd, Tolna) és kikötők (Dunaföldvár TEN-T hálózatba emelése, Paks, Bogyiszló, Gerjen és Fadd-Dombori térsége) megközelíthetőségének, szolgáltatásainak mennyiségi és minőségi javítása szárazföldön és vízen egyaránt.		Kalocsa-Paks Duna-híd építés során megépülő Paks-Gerjen összekötő út kapcsán fontosnak tartjuk kidomborítani, hogy a kikötői potenciál mellett Gerjen kiváló logisztikai csomópontba kerül, így logisztikai központ kialakítás Gerjen északi részén lehetséges. A logisztikai központ létrehozása szerepel a PIP Nkft. Közép- és hosszútávú stratégiai tervei között.	Fontos a csomópontok (Bátaszék, Bonyhád, Dombóvár, Dunaföldvár, Paks, Szekszárd, Tolna, Gerjen) és kikötők (Dunaföldvár TEN-T hálózatba emelése, Paks, Bogyiszló, Gerjen és Fadd-Dombori térsége) megközelíthetőségének, szolgáltatásainak mennyiségi és minőségi javítása szárazföldön és vízen egyaránt.	A javaslat beépítésre került.
Gerjen Község Önkormányzata	II.1.1.3	Turisztikai vonzerőt képezhet Dunaföldváron a vár, tájház, a gyógyfürdő, Bölcskén és Gerjenben a pincefalu, a római kori Limes maradványok	Gerjenben a pincefalu és Limes turisztikai látványosságok tévesen kerültek megjelölésre	Turisztikai vonzerő Gerjenben: a hamarosan elkészülő tájház, a Mária út részét képező katolikus templomunk, a gerjeni kompikötő öböl része, ahol horgászat közkedvelt és kedvelt dunai evezős megállóhely		A javaslat beépítésre került.
Gerjen Község Önkormányzata	II.1.1.3, 5. számú melléklet	A kerékpáros turizmus igényeinek kielégítése érdekében kiemelten fontos az alábbi szakaszokon a kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése és a már kiépített szakaszok összekapcsolása és további fejlesztése: Harc - Kölesd (Sió-töltésen), Kölesd-Szárazd-Regöly(Sió és a Tamási -Pécs vonal összekötése), Szekszárd - Bonyhád-Pécs, Bonyhád-Möcsény-Szekszárd útvonal hiányzó szakaszai, Pörboly-Bátaszék-Bonyhád, Szekszárd-Tolna-Fadd-Dombori-Dunaszentgyörgy-Paks,...	Paks és Fadd-Dombori között Gerjen érintésével hiányzik a megfelelő burkolatú kerékpárút. A Pip Nkft. Duna-kör projektje is ezt a térségi turisztikai fejlesztést célozza meg.	A fejlesztési koncepcióba a nyomvonalak megjelölésénél kerüljön elhelyezésre egy Fadd-Dombori - Gerjen - Paks nyomvonal is egy lehetséges dunaszentgyörgyi csatlakozással	Duna kör-szakasz hiányzó rész: Fadd-Dombori - Gerjen - Paks	A javaslat beépítésre került.
Gál László (GyulaJ Erdészeti és Vadászati Zrt)	II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása		A koncepcióban hiányzik a Tolnai-hegyhát ökoturisztikai fejlesztési lehetőségei. A hegyhát déli részén jelentős ökoturisztikai infrastruktúra található jelenleg is és jelentős fejlesztési lehetőségekkel, potenciállal rendelkezik.	A Tolnai-hegyhát déli részének további ökoturisztikai fejlesztése, a Tolnai Zöldút lehetőségeinek kiaknázása, a nyolc együttműködő hegyláti település (Lengyel, Hőgyész, Závod, Mucsi, Kalazná, Dúzs, Csibrák, Kurd) közösségi programjának, fejlesztésének, civil összefogások, helyi termelők támogatása	A II.1.1.3. fejezetben új bekezdésben: Tolnai-hegyhát ökoturisztikai fejlesztése. A Tolnai-hegyhát térség rendelkezik a megye egyik legszebb természeti és kulturális környezetével. Lengyel-Hőgyész NATURA 2000 erdők, Kisszékelyi-dombság különleges természetmegőrzési terület, Apponyi kastélyok (Hőgyész, Lengyel), sváb népi építészeti emlékek (Kalazná, Závod), bukovinai székely hagyományok (Hőgyész), vallástörténeti emlékek (római keresztény vértanú ereiklye Mucsi, Papdi kápolna, Závod kálvária, kereszték), régészeti szakirodalomban legismertebb késő bronzkori földvárunk (Lengyeli kultúra, Wosinszky Sándc). A térség nyolc településének összefogásával (Lengyel, Hőgyész, Závod, Mucsi, Kalazná, Dúzs, Csibrák, Kurd), azok természeti, kulturális, történelmi értékeinek bemutatását a Tolnai Zöldút civil mozgalom végzi, mely egyben a közösségépítés példája is a térségben. A megye legjelentősebb környezeti nevelése is a Hegyhát déli részén, a Lengyel-Annafürdő erdei iskolában zajlik, melyet számos minősítés és díj is igazol. Javasolt a térség kulturális életének, helyi termelők, falusi turizmus, természethez köthető sportok (tájfutás, teljesítménytúrák, kerékpár túrák), rendezvények támogatása, mellyel a beföldi turizmus egyik kiemelt célpontjává válhat és a gyönyörű, eldugott falvakban is növeli a megélhetést és a lakosság megtartó szerepet.	A javaslat beépítésre került.
Gál László (GyulaJ Erdészeti és Vadászati Zrt)	5. számú és 10. számú melléklet		A fenti lehetőségek térképi megjelenítése	Kérjük javítani a fenti javaslat alapján az érintett települések, attrakciók térképi megjelenítését.		Köszönjük az észrevételt! A térkép felbontása és a generalizáltság mértéke sajnos nem tette lehetővé minden beavatkozás pontos térbeli ábrázolását.
Antil István (GyulaJ Zrt.)	II.1.1.3. Stratégiai cél	"Környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések Kiemelten fontos az erdőgazdálkodás fenntarthatósága. Az erdei területeken való termelés során a természeti értékek megőrzésének lényeges eleme az erdőgazdálkodás logisztikai infrastruktúrájának fejlesztése. A tervezett és megvalósított fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani a NATURA 2000 területekre."	"Az erdei területeken való termelés során a természeti értékek megőrzésének lényeges eleme az erdőgazdálkodás logisztikai infrastruktúrájának fejlesztése." A fakitermelések során a természeti értékek megőrzését nem a logisztikai infrastruktúra fejlesztésétől kell várnunk.	Az erdővel kapcsolatos természeti értékek hosszú távú megőrzésének megkerülhetetlen előfeltétele a környezetkímélő erdőgazdálkodás és nem maga a konzerváció (NATURA 2000), vagy a logisztikai infrastruktúra.	Az erdőgazdálkodással érintett területeken fontos feladat a tartamos gazdálkodás feltételeinek biztosítása. Ebből következően az erdő kezelőjének gazdasági, védelmi és rekreációs feladatai közötti harmonikus összhang megteremtése szintén kiemelt feladat. Az érték teremtő, szakmai alapon végzett környezetkímélő erdőgazdálkodás a biztosítéka az erdő hosszú távú jövőjének, így az elé a védelmi funkcióból fakadó korlátozások, csak kiemelten indokolt esetben tehetők.	A javaslat beépítésre került.
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	Levegőtisztaság-védelem					
	III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolatának bemutatása	-	33-36. oldal - Környezet és közlekedés: A levegőtisztaság-védelem nem szerepel a táblázatban.	33-36. oldal - Környezet és közlekedés: Javasoljuk a táblázat kiegészítését levegőtisztaság-védelemmel kapcsolatos vizsgálattal, illetve javaslatokkal (pld.: fő szennyezőanyagok vizsgálata és említése, ezen anyagok forrásai szektorálisan bontva, illetve a szennyezés csökkentésére tervezett lehetséges intézkedések felsorolása...stb.).		Az adott beavatkozások kivitelezése során a hatályos jogszabályok alapján figyelembe vételével szükséges elvégezni a vizsgálatokat, a koncepcióban - mint átfogó hosszútávú stratégiai dokumentumban - feltüntetni nem kell.
	III.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel	75. oldal: "Az embert érő környezeti terhelések csökkentése több helyen is megjelenik (pl. levegőtisztaság-védelem, kármentesítés, zöld felületek növelése) a célrendszerben, azonban a megyében a környezeti elemek szennyezettségének mértéke nem jelentős, megmaradt ezek természetközeli állapota. A jövőbeli fejlesztések is a horizontális célok, elvek mentén valósulnak meg ez garantálja, hogy a megye továbbra is megőrzi természeti értékeit és gátat szab a nagy környezeti terheléssel, kárral járó beruházásoknak."	A dokumentum leginkább csak az ipari eredetű légszennyezőanyagok forrását veszi figyelembe.	Javasoljuk , hogy a közlekedésből, mezőgazdasági munkálatokból és a lakossági szektorból származó forrásokat, így a téli szezonban a szilárd tüzelőanyaggal történő lakossági fűtést is vegyék figyelembe a levegőtisztaság védelmének vizsgálata során.		Az adott beavatkozások kivitelezése során a hatályos jogszabályok alapján figyelembe vételével szükséges elvégezni a vizsgálatokat, a koncepcióban - mint átfogó hosszútávú stratégiai dokumentumban - feltüntetni nem kell.
		-	A releváns ágazati koncepciók, tervek felsorolásából hiányzik a 2020 májusában megjelent Országos Levegőterhelés-csökkentési Program.	A levegőtisztaság-védelem területén álláspontunk szerint elengedhetetlen a következő irányelv és hazai Kormányhatározatra való utalás: Az Európai Unió 2016-ban elfogadott irányelve – (EU) 2016/2284 irányelv az egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről – írja elő, hogy az egyes tagállamoknak milyen mértékben kell csökkenteni a levegőterhelést. A Magyarország számára előírt kötelezettség teljesítését a 1231/2020. (V.15.) Korm. határozattal kihirdetett Országos Levegőterhelés-csökkentési Program (OLP) végrehajtása biztosítja. Az OLP azokat az ipart, közlekedést, mezőgazdaságot, energia szektort és lakosságot érintő intézkedéseket tartalmazza, amelyek megvalósításával a kibocsátás-csökkentési cél várhatóan elérhető, továbbá irányt szab az ágazati szabályozások, támogatások elkövetkező években kívánatos változásához is. Az OLP célja, hogy 2030-ig a kisméretű részecske emisszió 55%-kal, az ammónia kibocsátás 32%-kal, a kén-dioxid kibocsátás 73%-kal, a nem metán illékony szerves anyagok kibocsátása 58%-kal, a nitrogén-oxidok kibocsátása pedig 66%-kal csökkenjen az országban a 2005-ös szinthez képest. Javaslatunk: A fenti programra (OLP) való utalás a levegőminőség javítása kapcsán.		Az adott beavatkozások kivitelezése során a hatályos jogszabályok alapján figyelembe vételével szükséges elvégezni a vizsgálatokat, a koncepcióban - mint átfogó hosszútávú stratégiai dokumentumban - feltüntetni nem kell.
	18. oldal „II.1.1.3.stratégiai cél/Környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések	Támogatni kell a mezőgazdaság, az ipar és a közlekedés által okozott zaj- és légszennyezettség mérséklésére irányuló technológiai fejlesztéseket és védősávok létesítését.	Légszennyezettséghez hozzájárulhat többek között a helytelen lakossági tüzelési szokások megléte is, mint pl. hulladék, nedves fa, fosszilis tüzelőanyag égetése. A kisebb településeket ez különösen terheli.	Javasoljuk a fejezet kiegészítését.	Támogatni kell a mezőgazdaság, az ipar és a közlekedés által okozott zaj- és légszennyezettség mérséklésére irányuló technológiai fejlesztéseket és védősávok létesítését. Segíteni kell a lakosság környezettudatosságának növelését a lehetőségeknek megfelelő módon (pl. oktatás, szemléletformáló programok, rendezvények, kiadványok segítségével).	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	18. oldal ,II.1.1.3.stratégiai cél/Környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések	Javítani, kiterjeszteni, valamint támogatni kell a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeit, csakúgy, mint a zöld hulladék kezelését és az újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtését.	Ebben a részben javasoljuk konkrétan megemlíteni a házi és közösségi komposztálást, amely megelőzi a lakosság körében történő kerti hulladékok elégetését.	Javasoljuk a fejezet kiegészítését.	Kiegészítés: Javítani, kiterjeszteni, valamint támogatni kell a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeit, csakúgy, mint a zöldhulladék kezelését és az újrahasznosítás lehetőségeinek (házi és közösségi komposztálás) megteremtését.	A javaslat beépítésre került.
	Cím: "A célrendszer kapcsolódása a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához" (73. oldal)	"Az embert érő környezeti terhelések csökkentése több helyen is megjelenik(pl.: levegőtisztaságvédelem, kármentesítés, zöld felületek növelése) a célrendszerben, azonban a megyében a környezeti elemek szennyezettségének mértéke nem jelentős, megmaradt ezek természetközeli állapota." (75. oldal 9. sor)	Hiányzik a barnamezős területek újrahasznosításának megemlítése a fejezetben. "A barnamezős területek újrahasznosításának elmaradása fokozza a korlátozottan rendelkezésre álló zöldmezős területek igényét, ami a fenntartható fejlődés és a fenntartható területhasználat ellen hat. " (Forrás: Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia harmadik előrehaladási jelentése 2017-18)	Javasoljuk a barnamezős területek újrahasznosításának fontosságát megemlíteni a 75. oldalon a 9. sorban kezdődő bekezdés végén.	A barnamezős területek újrahasznosítása indokolt a zöldmezős beruházásokkal szemben a fenntartható fejlődés és a fenntartható területhasználat biztosítása érdekében.	A javaslat beépítésre került.
	V. A fejlesztés eszköz- és intézményrendszere - V.1. A prioritások azonosítása - 3. prioritás (83. oldal)	" 3. prioritás: Környezet, energetika és közlekedés " címnél a 4. felsorolási pont: "- fenntartható területhasználat, környezeti károk enyhítése"	A" 3. prioritás : Környezet, energetika és közlekedés" cím alatti 4. felsorolási pontból hiányzik a barnamezős területek újrahasznosításának említése.	Javasoljuk a 3. prioritás: Környezet, energetika és közlekedés" cím alatti 4. felsorolási pont kiegészítését a barnamezős területek újrahasznosításával.	3. prioritás: Környezet, energetika és közlekedés" cím alatti 4. felsorolási pont: " - fenntartható területhasználat, környezeti károk enyhítése, barnamezős területek újrahasznosítása" (83. oldal)	A javaslat beépítésre került.
	Zajvédelemmel kapcsolatos általános megjegyzés		A dokumentum több helyen utal és hivatkozik a környezetvédelem különböző aspektusaira. Ezek között azonban a környezeti zaj, a zaj elleni védelem mindössze egy helyen szerepel.	Tekintettel arra, hogy jelenleg az EU területén élő lakosság körében a környezeti okok miatti halálozások sorában a zaj a második helyen áll a légszennyezés után, a területfejlesztési koncepcióban javasolt , hogy a zaj - legalább említés szintjén - több helyen is szerepeljen.		Köszönjük az észrevételt! Vidékiek térségünkben a zajterhelés érdemi problémát nem okoz.
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	Zajvédelemmel kapcsolatos általános megjegyzés		A koncepció alapján az M9-es gyorsforgalmi út várható megépítésével Szekszárd a Dél-Dunántúl keleti kapujává, megyei szintű gazdasági logisztikai központtá fejlődik, Dombóvár pedig a régió intermodális csomópontjává válik. Mindkét településen komoly forgalomnövekedés várható, amelyek környezetterhelő, zajnövelő hatása nem elhanyagolható.	Javasolt a tervezésnek ezen a szintjén is megjeleníteni a növekvő környezeti zajt, amely jelentősen befolyásolja a lakosság közérzetét, elégedettségét és egészségét. Bár utalnak a védőávok telepítésére (18. oldal) jelezzük, hogy ez a tipikusan "csővégi megoldás" tapasztalataink szerint messze nem váltja be a tervezéskori várakozásokat, ugyanis nem okoz mérhető zajcsökkenést, mindössze a zavaró hatás szubjektív megélésén javíthat.		Köszönjük az észrevételt! Vidékiek térségünkben a zajterhelés érdemi problémát nem okoz.
	Környezeti elemek fenntartható hasznosítására irányuló fejlesztések		A Területfejlesztési Koncepcióban említésre kerül, hogy támogatni kell a mezőgazdaság, az ipar és a közlekedés által okozott zaj- és légszennyezettség mérséklésére irányuló technológiai fejlesztéseket.	Ezen törekvéseken túlmenően javasoljuk a forgalmi átrendeződések, fogalomnövekedések – különösképpen a megnövekvő teherforgalom – miatt várható megnövekvő környezetterhelés, ezen belül a zajterhelés növekedésével kapcsolatos értékelésekkel, javaslatokkal való kiegészítését.		Köszönjük az észrevételt! Vidékiek térségünkben a zajterhelés érdemi problémát nem okoz.
	II.1.1.3. stratégiai cél (15. oldal): Országos jelentőségű védett természeti területek	Feltáratlanok a megyében az országos híré, de célállomásként még nem eléggé keresett védett területek. Ezekhez feltétlenül szükséges kialakítani látogató és információs központokat, valamint a terület bejárhatósága és megközelíthetősége sem optimálisan biztosított (pl. Gemenci kisvasút indítása Szekszárdról, a Mecsek ÉK-i feltárása látogatóközponttal (Váralja), a Pacsmagi-tavak átfogó turisztikai hasznosítása.) A védett természeti területek turisztikai szempontból rendkívül jó lehetőséget biztosítanak a megye számára. A csodálatos természeti környezetben biztosíthatók a minőségi, a mai kor követelményeinek megfelelő vadász, horgász, öko- és lovas turizmust kiszolgáló létesítmények, és az igényeket kielégítő szolgáltatások.	Az országos jelentőségű védett természeti területek elsődleges célja nem a turisztikai jellegű tevékenység, hanem a védett területen előforduló növények, állatok és azok életközösségének védelme. Bizonyos esetekben a területen található természeti értékek fenntartása és az azokhoz kapcsolható ökoszisztéma szolgáltatások (levegőminőség szabályozása, éghajlat szabályozása, vízrendszerek szabályozása, erózió szabályozása, víztisztítás, betegségek szabályozása, kártevők szabályozása, beporzás, természeti csapások szabályozása), tehát a tiszta környezet megóvása és a terület turisztikai fellendítése nem mindig lehetséges egyszerre. Példa lehet erre a megnövekedett forgalom miatt kialakuló taposási kár, amelynek nyomán megindul a területek leromlása (elgyomosodása, erózió, idegenhonos intenzíven terjedő fajok megjelenése és gyors ütemű elszaporodása), megváltozik az eredeti környezet, ezáltal a terület eredeti biodiverzitása csökken, eltűnnek a területen található országos jelentőségű természeti értékek.	Ahhoz, hogy az első fejezet első mondatában megfogalmazott cél ("Legfontosabb feladatunk, hogy a Tolna megyei emberek boldogok, elégedettek legyenek, aktívan, egészségesen és egészséges környezetben éljenek városban és a vidéki kistelepüléseken egyaránt, és ezáltal otthonuknak tekintsek Tolna megyét.") elérhető legyen, még a jelen területfejlesztési koncepció időszakánál is hosszabb távban szükséges gondolkodni és a stratégiai célokat felállítani. A természetvédelem érdekében nem ellentétes a turisztikai fejlesztés, azonban körületekintően megválasztott mértékben és módon. A természetbarát fejlesztések céljának, módjának és mértékének megválasztásához javasoljuk felvenni a kapcsolatot a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal. Javasoljuk továbbá a fejezetet kiegészíteni a megyében található védett természeti területek, Natura 2000 területek, Ökológiai Hálózat területei, ex lege területek stb. megjelenítésével és jellemzésével, valamint annak bemutatásával, hogy hogyan kívánják a területen jogszabályok által kitűzött célok elérését meg inkább segíteni.	A teljes szöveget javasolt átfogalmazni, hogy az a természetvédelmi célokat jelenítse meg.	A javaslat beépítésre került.
	II.1.1.3. stratégiai cél (16. oldal): Sió turisztikai hasznosítása	A Sió összeköti az ország vízrajzának két kiemelkedő természeti kincsét, a Balatont és a Dunát. A mintegy 120 km-es szakaszból 100 km a megyén keresztül halad, és a városoktól távol, a megye turisztikailag még feltáratlan területeit szeli át. A meder rendezésével és vízszállító képességének helyreállításával javulna a vízgazdálkodás, ami nemcsak a vízi közlekedést biztosítaná, de lehetőséget teremtene a mezőgazdasági területek szükség szerinti öntözésére is, illetve így a Sió teljes szakaszán használhatóvá válna a vízi turizmus számára. A töltéseken turisztikai és egyben hivatásforgalmat is szolgáló összefüggő kerékpárutat kell kialakítani. A fejlesztés szervesen kapcsolódna a Balaton kiemelt üdülovezetéhez, gazdagítaná az ottani kínálatot és programot kínálna a meghosszabbított szezonban. A kiépített megállóhelyek, pihenők alkalmasak arra, hogy a Sió tágabb vonzáskörzetében található értékeket (ozorai és simontornyai vár, felsőrácegrespusztai Illyés Gyulához és Lázár Ervinhez kötődő irodalmi túrák szervezésére alkalmas pontok, kúriák, a kölesdi és tengelic kastélyok, a sióagárdi tájházak, valamint a pincefalvak) szolgáltatások nyújtásával turisztikai attrakciókká fűzzék. Átfogó célunk, hogy a megyében összefüggő kerékpárút-hálózatot, és erre felfűzött komplex turisztikai kínálatot alakítsunk ki. A turisztikai attrakciókra épülő, már meglévő kerékpárút-hálózat szakaszait is magába foglalja. megyei összefüggő kerékpárút egyben a szomszédos	Az előzőekben ismertetett felvetéshez hasonlóan, ebben a fejezetben is csupán a turisztikai fejlesztéseken van a hangsúly, mellőzve, hogy azok a természetes területek, amiket a Sió átszel, milyen besorolásúak (védett természeti terület, Natura 2000 terület, Ökológiai Hálózat része, Ramsari terület stb.), s ennek megfelelően milyen beruházások tervezhetők a területen.	Javasoljuk a Sió és az Sió által érintett területek áttekintését, és az ott található természeti értékek megóvását szem előtt tartva olyan beruházásokat tervezni, amelyek ezen értékek fennmaradását nem veszélyeztetik.	A teljes szöveget javasolt átfogalmazni, hogy az a természetvédelmi célokat is megjelenítse.	A koncepció horizontális szempontjai alapján a javaslattal egyetértünk, a horizontális szempontok között szerepel.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	II.1.1.3. stratégiai cél (16. oldal): Duna menti rekreációs térség kialakítása	Három város (Dunaföldvár, Paks, Szekszárd), egy nagyközség (Fadd) és három község (Bölcske, Gerjen, Bata) kivételével települések belterületétől távol halad a megye K-i határán mintegy 100 km hosszan a legnagyobb magyarországi folyó. Ez a természeti adottság, valamint a kialakult holtágak, öblök, a gemenci állat- és növényvilág kincsei indokoltá teszik a régióban minőségi szállás- és vendéglátóhelyek létesítését, a vízi sportokra, horgászturizmusra, a hagyományokra alapozott rekreációs térség kialakítását. Turisztikai vonzerőt képezhet Dunaföldváron a vár, a tájház, a gyógyfürdő, Bölcskén és Gerjenben a pincefalu, a római kori Limes maradványok, Pakson az Atomenergetikai Múzeum és Látogatóközpont, a pincesor, a római kori Lussonium, a képtár, Fadd- Domborin az üdülőtelep és a vízi sportok, Decsen a tájház és a sárközi népviselet, Bogyszlón az orchideás erdő, Szekszárdon a Gemenci-erdő, Bátán a tájház, továbbá Bátaszéken az Árpád-kori romok. Turisztikai szempontból a Sióhoz és a Dunához kapcsolódó rekreációs térség együttes kezelése, a programok, szolgáltatások egymással való kiegészítése javasolt. A megépült M6 autópálya a bel- és külföldi turizmus számára egyaránt jól megközelíthetővé teszi ezt a térséget.	Az egyes beruházásokat fontos természetvédelmi szempontból is megvizsgálni, hiszen a Duna és annak ártere, mint ún. "vizes élőhely" önmagában is igen jelentős természeti értéket képvisel, nem beszélve a számos vizes élőhelyekhez kötődő (sok esetben védett) fajról és élőhelyről, amelyek számára a turizmus fokozása, infrastrukturális fejlesztések fenyegetést jelenthetnek. Természetesen nagyon fontos, hogy az emberek számára a természeti értékek bemutathatóak legyenek, de csak olyan módon és mértékben, hogy azok ne sérüljenek.	A beruházások tervezése előtt meg kell vizsgálni, hogy azok milyen mértékben érintenek védett természeti értékeket, védett természeti területeket vagy egyéb más jogszabályok által érintett területeket (pl. Natura 2000 terület, Ramsari terület, Ökológiai hálózat, ex lege védett terület). Javasoljuk a turizmusfejlesztésen kívül más szempontok, így a természetvédelmi szempontok figyelembe vételét is.	Javasolt a szöveget átfogalmazni, hogy az a természetvédelmi célokat is megjelenítse.	nincs értelme a felvetésnek, evidencia
	A klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése (28. oldal)	csapadék eloszlása egyenetlen, aszályok és villámárvizek váltakoznak. Ezért megfékezésük érdekében szükséges a felszíni vízfolyások közvetlen környezetében tájba illeszkedő víztározók és záportározók építése, kialakítása, melyek a termőföldek öntözésén és az árhullámok (árvizek, belvizek) felfogásán keresztül segítik a mezőgazdaságot, és védik az épített környezetet, továbbá közösségi célú „jóléti” tőként és halastóként funkcionálhatnak, így gazdasági hasznosításuk is megvalósulhat. Ezekre jó lehetőség kínálkozik a Baranya-csatorna, a Kapos, a Koppány és a Völgységi-patak mentén, valamint a Sárközben is. Szükséges a meglévő öntözőművek, öntözőrendszerek, vízelvezető árkok, árvízvédelmi árkok rendbetétele, továbbfejlesztése.	A koncepció a termőföldi klímaadaptációt az öntözésen keresztül képzei el, ami időszakosan orvosolja csak a problémát, illetve a termőtalaj szerkezetére sem mindig pozitív hatású. A természetes és természetvédelmi oltalom alatt álló víztestek, vízfolyások mentén, azokkal kapcsolatban létesített halastó hasznosítású vízterek esetében az oda telepített vagy a telepítés során véletlenül megtelepedett idegenhonos halfajok veszélyeztetik az őshonos faunát.	A termőterületekre vonatkozóan adaptív gazdálkodási stratégiát javasolt előtérbe helyezni és kidolgozni, nem pedig a korábbi környezeti és gazdálkodási állapotot fenntartani öntözéssel. Az újonnan létesített és hasznosított vízterek esetében fontos szempont, hogy azok ne fejtsenek ki negatív hatást a természetes és természetvédelmi oltalom alatt álló vízterekre, vizes élőhelyekre, sem hidrológiai, sem diverzitási szempontból.		A koncepció horizontális szempontjai alapján a javaslattal egyetértünk, a horizontális szempontok között szerepel.
	Ökológikus gondolkodás elsajátítása, elterjesztése (30. oldal)	...a természetes környezetben történő oktatás....	pontatlan megfogalmazás		"természeti környezetben"	A javaslat beépítésre került.
	Sió és Duna menti rekreációs térség turisztikai hasznosítása (31. oldal)	Ez a Gemenci erdő révén érinti a megye országos jelentőségű védett területeit is.	pontatlan megfogalmazás		...országos jelentőségű védett természeti területeit is.	A javaslat beépítésre került.
	III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok/ Gyengeségek / Környezet (34. oldal) kapcsolatának bemutatása	Sok a mélyfekvésű belvizes terület	A belvizzel erősebben érintett területek kiterjedése nem tekinthető gyengeségnek, azonban rávilágít a helytelen, nem a környezeti adottságokhoz illeszkedő gazdálkodásra. A belvízvédelmi rendszerek pont a területek szárazodását segítik elő.	A változó klímához való alkalmazkodás egyik eleme lehet a belvizes területek megfelelő hasznosítása, ezáltal a csapadék helyben tartása.		A javaslat A klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése c. bekezdésbe került beépítésre.
	III.2.2. A célrendszer kapcsolata az OTR-t törvénnyel (47. oldal)		Nem szerepel a felsorolásban számos természetvédelmi jogszabályhoz kötődő kategória, pl. ex lege védett területek, védett természeti területek (országos szintű és helyi), Natura 2000 területek, Ramsari területek.	Javasoljuk kiegészíteni a természetvédelmi jogszabályokhoz kötődő kategóriákkal (pl. ex lege védett területek, védett természeti területek (országos szintű és helyi), Natura 2000 területek, Ramsari területek), hiszen e kategóriákhoz kötődő jogi szabályozás is jelentős hatással bír a terület célrendszerére.		A Tolna Megyei Területfejlesztési Koncepció nem részletes dokumentum, általános célokat kell, hogy megfogalmazzon, természetesen a természetre való tekintettel.
	A célrendszer kapcsolódása a Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Keretstratégiához (74. oldal)	A biodiverzitás, természetközeli értékek elsősorban turisztikai hasznosítással jelennek meg célrendszerünkben, mint a védett természeti területek, Gemenci-erdő, Völgység, Pacsmagi-tavak területén, Sió és Duna mentén megvalósítható vadász-, horgász-, valamint kerékpáros turizmus.	Az országos jelentőségű védett természeti területek elsődleges célja nem a turisztikai jellegű tevékenység, hanem a védett területen előforduló növények, állatok és azok életközösségének védelme. Bizonyos esetekben a területen található természeti értékek fenntartása és az azokhoz kapcsolható ökoszisztéma szolgáltatások (levegőminőség szabályozása, éghajlat szabályozása, vízrendszerek szabályozása, erdőtő szabályozása, víztisztítás, betegségek szabályozása, kártevők szabályozása, beporzás, természeti csapások szabályozása), tehát a tiszta környezet megővése és a terület turisztikai fellendítése nem mindig lehetséges egyszerre. Példa lehet erre a megnövekedett forgalom miatt kialakuló taposási kár, amelyek nyomán megindul a területek leromlása (elgyomosodása, erdőtő, idegenhonos intenzíven terjedő fajok megjelenése és gyors ütemű elszaporodása), megváltozik az eredeti környezet, ezáltal a terület eredeti biodiverzitása csökken, eltűnnek a területen található országos jelentőségű természeti értékek.	Ahhoz, hogy az első fejezet első mondatában megfogalmazott cél ("Legfontosabb feladatunk, hogy a Tolna megyei emberek boldogok, elégedettek legyenek, aktívan, egészségesen és egészséges környezetben éljenek városban és a vidéki kistelepüléseken egyaránt, és ezáltal otthonuknak tekintsék Tolna megyét.") elérhető legyen, még a jelen területfejlesztési koncepció időszakánál is hosszabb távban szükséges gondolkodni és a stratégiai célokat felállítani. A természetvédelem érdekében nem ellentétes a turisztikai fejlesztés, azonban körültekintően megválasztott mértékben és módon. A természetbarát fejlesztések céljának, módjának és mértékének megválasztásához javasoljuk felvenni a kapcsolatot a területileg érintett nemzeti park igazgatósággal. Javasoljuk továbbá a fejezetet kiegészíteni a megyében található védett természeti területek, Natura 2000 területek, Ökológiai Hálózat területei, ex lege területek stb. megjelenítésével és jellemzésével, valamint annak bemutatásával, hogy hogyan kívánják a területen jogszabályok által kitűzött célok elérését meg inkább segíteni.	A teljes szöveget javasolt átfogalmazni, hogy az a természetvédelmi célokat jelenítse meg.	Az említett javaslat nem része a koherencia vizsgálatnak.
	1-10. melléklet (91-102. oldal)		A térképek jelmagyarázata nehezen vagy egyáltalán nem olvasható, a mellékletek feliratai nem tartalmazzák az adott melléklet/térkép tartalmi leírását (címét).			Köszönjük az észrevételt! A formázási lehetőségeket megvizsgáltuk, lehetőséghez mérten módosítottuk.
			A klímaváltozáson kívül számos természetvédelmi kihívás és tevékenység a globális folyamatoktól függetlenül is fennáll és megoldásokra vár. Így a természetes és természetközeli élőhelyek kiterjedésbeli zsugorodása, állapotuk romlása, a biodiverzitás mértékének csökkenése, az urbanizáció jelensége, az idegenhonos inváziós fajok terjedése, a lehetséges klímaváltozási scenáriók megvalósulásától függetlenül is tapasztalható problémák. Javasoljuk , hogy erre általánosan is utaljon a dokumentum, abban az esetben is, ha esetleg az operatív beavatkozások során az ilyen jellegű problémákra tervezett válaszleépések tematikailag a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás funkcionális csoportban jelennek meg.	Javasoljuk , hogy a klímaváltozástól függetlenül tapasztalható problémák általánosan is jelenjenek meg a dokumentumban.		A koncepció horizontális szempontjai alapján a javaslattal egyetértünk, a horizontális szempontok között szerepel.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	Általános, teljes dokumentumot érintő észrevételek		Javasoljuk az idegenhonos inváziós fajokkal kapcsolatos problémakör és a védekezési lehetőségek figyelembe vételét, ill. a dokumentum ennek megfelelő kiegészítését.	Javasoljuk kizárólag őshonos növények ültetésének támogatását, illetve az idegenhonos inváziós fajok cseréjét a parkos, kertészetileg kezelt zöldterületeken vagy az útszéleken is. Az ültetett növények lehetőség szerint a beporzók (pollinátorok) érdekeit figyelembe vevő kiválasztása is fontos és megjeleníthető szempont, sőt érdemes kifejezetten beporzóbarát virágos felületeket kialakítani, szintén kizárólag hazánkban őshonos növényfajokból.		Köszönjük az észrevételt! A konkrét beavatkozásokat a rövidebb időtávra szóló tervzési dokumentumok fogják rögzíteni, így a felvetést azokba fogjuk beépíteni.
			Javasoljuk a biodiverzitás védelme érdekében meghozott intézkedésekkel való kiegészítést.	Javasoljuk a közvetlenül nem turisztikai célú, ám természetes, természetközeli élőhelyekkel rendelkező területrészeken a biodiverzitás védelmének kiemelt célként történő kezelését, amelyek menedékhelyei is lehetnek, illetve kell lenniük számos értékes, olykor védett és fokozottan védett növény- és állatfajunknak is anélkül, hogy ezzel a közvetlen ember-jóléti funkciót helyben kiszolgálják. Ez természetesen a klímavédelmi céllal is jól összeegyeztethető, hiszen az egészségesen magas biodiverzitás ellenállóbbá teszi az adott közösséget a külső, akár váratlan hatásokkal szemben is. Az őshonos szervezetek támogatása az idegenhonos inváziós fajok visszaszorítása mellett ebben az összefüggésben is fontos, említésre méltó szempont.		A javaslat beépítésre került.
			Javasoljuk a dokumentumban a különböző természetvédelmi oltalom alatt álló területi kategóriák felsorolásának és azok bemutatásának megjelenítését.	A dokumentum javasolható melléklete Tolna Megye területét érintő, különböző természetvédelmi oltalom alatt álló területi kategóriák (országosan védett kategóriák, Natura 2000 területek, ex lege védett területek, helyi védett területek stb.) táblázatos, illetve térképi bemutatása.		A javaslatot a területrendezési terv rendezi.
	III.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel	52. oldal: A megyei koncepció vállalkozásfejlesztési beavatkozásai is hozzájárulhatnak a foglalkoztatottsági szint növeléséhez , ...		Szövegpontosító észrevételek		
		71. oldal: A Nemzeti Közlekedési Infrastruktúra-fejlesztési Stratégia a társadalmi és közlekedési célok eléréséhez fejlesztési eszközöket nevesít társadalmi hasznosság alapján...				Piros színnel kiemelt szó javítása: növeléséhez
						Piros színnel kiemelt szó javítása: hasznosság
KKFHÁT	18. oldal 3. bekezdés II.1.1.3. A megye természeti erőforrásainak, táji s természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismerése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása fejezet	"Javítani, kiterjeszteni, valamint támogatni kell a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeit, csakúgy, mint a zöld hulladék kezelését és az újrahasznosítás lehetőségeinek megteremtését."	"újrahasznosítás" fogalma nem megfelelő	Javasoljuk a hulladékhasznosítás, vagy újrahasználat fogalmának alkalmazását.	Javítani, kiterjeszteni, valamint támogatni kell a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségeit, csakúgy, mint a zöld hulladék hasznosítás lehetőségeinek megteremtését.	Hulladékkezelés és hasznosítás kifejezések átvezetésre kerültek.
	28. oldal 2. bekezdés II.1.3.1. stratégiai cél: Mezőgazdasági alapanyagokra épülő nagy hozzáadott értékű termék-előállítás, -feldolgozás, piaci értékesítés és agrármarketing tevékenység termelői együttműködéssel - A klímaváltozás negatív hatásainak mérséklése fejezete	"A helyi zöld és kék infrastruktúra fejlesztése, klíma-alkalmazkodás (illetve a helyi klímastratégiához), helyi környezetvédelmi infrastruktúra és hulladékgazdálkodás fejlesztése szükséges".	általános megjegyzés	Kérjük a hulladékgazdálkodási fejlesztési lépések bővebb kifejtését és pontos meghatározását.	-	A javaslat nem a koncepció szintén kezelendő.
	35. oldal III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolatának bemutatása fejezet	"A környezetvédelmi beruházások támogatása, a környezeti szennyezések felszámolása, mérséklése; a lakosság környezettudatosságra nevelése, a vállalkozások szemléletformálása a környezettudatos termelésre történő átállás elérése érdekében, (kiemelten a csomagolás területén), az energiatakarékosság, az újrahasznosítás és a szelektív hulladékkezelés fontosságának tudatosítása nem csak a lakosság, hanem a közintézmények és a gazdasági szereplők körében is."	"újrahasznosítás" fogalma nem megfelelő	Javasoljuk a hulladékhasznosítás és újrahasználat fogalmának alkalmazását.	-	A javaslat beépítésre került.
	40. oldal 3. bekezdés A vidékfejlesztést érintő kapcsolatok, kapcsolódási pontok bemutatása	"Emellett fontos az ökológikus gondolkodás, a hulladékok mennyiségének csökkentése és azok újrahasznosítása."	"újrahasznosítás" fogalma nem megfelelő	Javasoljuk a hulladékhasznosítás és újrahasználat fogalmának alkalmazását.	-	A javaslat beépítésre került.
	90. oldal Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program ERFA, KA, Igazságos Átmenet Alap Innovációs és Technológiai Minisztérium			A 2021–2027 közötti európai uniós források felhasználását biztosító operatív programok szerkezete" megnevezésű táblázat utolsó sorában szereplő Zöld 90. oldal Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program (ZIKOP) helyett KEHOP Plusz elnevezésű program kerül meghirdetésre.	-	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Innovációs és Technológiai Minisztérium Gazdaságstratégiáért és Szabályozásért Felelős Államtitkárság	-	-	-	A dokumentum tartalmazza a fejlesztési irányokat, valamint azokat a megyei sajátosságokat (erősségek, gyengeségek, lehetőségek, veszélyek) amelyek közvetlen beavatkozásokat igényelnek. A koncepció önálló térségfejlesztési programok indításával kiemelten kívánja fejleszteni a megye középső, fejletlenebb, infrastruktúra-hiányos, aprófalvas területeit elősegítve az ott élők életkörülményeinek javítását, a megyén belüli területi különbségek csökkentését. Kiemelendő, hogy a Paks II beruházáshoz kapcsolódóan létrehozásra került Közép-Duna Menti Kiemelt Térséghez kapcsolódó, komplex fejlesztési elképzeléseket támogatják, a Paksi Atomerőmű új blokkok építéséhez kapcsolódó szak- és felsőfokú képzések indításával, a megyében működő gazdasági szervezetek beruházás-előkészítésében és - megvalósításában való minél szélesebb körű bevonásával. Alapvető elvárásoknak megfelel, de jó lenne, ha nagyobb hangsúllyal szerepelne benne az éghajlatváltozás megyei aspektusa. Elvileg a Lechner központnál elérhető, hogy az egyes járásek az országban mennyire kitéttek a klímaváltozás negatív következményeinek. A másik ezzel összefüggő kérdés a vizekkel való gazdálkodás, ugyanis a koncepció csak ennek veszélyeit tárgyalja, míg a vízvisszatartás nem szerepel a felemlített témák között. A Sió csatorna esetében nem fogalmaz világosan a koncepció a célok tekintetében, pedig felmerült, hogy a csatorna állandóan hajózható legyen. Nem tárgyalja a koncepció a birtokméret, tulajdonosi kör és a települések népességmegtartó ereje közti összefüggéseket.	-	Az észrevétel beépítésre került.
INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI MINISZTERIUM Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Programokért Felelős Helyettes Államtitkárság	-	-	-	A Zöld Infrastruktúra és Klímavédelmi Operatív Program elnevezés helyett javasoljuk a KEHOP Plusz - Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz használatát.	-	A javaslat beépítésre került.
Innovációs és Technológiai Minisztérium Munkaerőpiacért Felelős Helyettes Államtitkári Titkárság	-	-	-	A koncepció ugyan külön kiemelt átfogó célként nem fogalmazza meg a megye foglalkoztatási helyzetének javítását, azonban a dokumentumban említett három átfogó cél mindegyikében megjelenik a megyei foglalkoztatás növelésének kiemelt szerepe. A stratégiai célok mentén pedig a vállalkozások versenyképességének erősítése, hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának és munkához jutásának segítése, oktatásfejlesztés, valamint a kedvezőtlen demográfiai folyamatok mérséklése célkitűzések kapcsán egyaránt megjelennek a foglalkoztatás bővítését szolgáló elemek is. Általános észrevételként jegyezzük meg, hogy a megye állapotát bemutató helyzetfeltáró dokumentum nem került megküldésre, továbbá a mellékelt koncepcióban megjelölt linken sem érhető el a véleményezés időpontjában. Álláspontunk szerint a helyzetértékelő dokumentum elkészítése, frissítése a tervezési munka fontos részét képezi a jövőbeli fejlesztési irányok megfogalmazása kapcsán, ezért javasolt elérhetővé tenni a társadalmi egyeztetés folyamatában. A helyzetfeltáró elemzésben feltételezhetően a területfejlesztés eszköz- és intézményrendszerének részeként bemutatásra kerültek - többek között - a foglalkoztatás fejlesztésére biztosított uniós források (TOP, GINOP), valamint az eddig elért eredmények is, kiemelt figyelemmel arra, hogy a koncepcióban megfogalmazottak szerint a jövőbeli megyei fejlesztések megvalósítására is döntően európai uniós források felhasználásával nyílik majd lehetőség. További észrevételek: - a dokumentum helyzetértékelése kitűnő, alapos, minden területre kiterjedő - helyenként túl általánosak voltak a megfogalmazások és a megoldások, nem mindig voltak eléggé Tolna megye-specifikusak a problémákra adott válaszok - túlságosan széleskörű a célrendszer, nem volt súlyozás a célok között – érthető, hogy minden fontos, de prioritizálásra szükség lenne - a fejlesztési célokat nem kapcsolták össze forrásokkal - a koncepció más szférák, társadalmi szereplők számára megfogalmazott üzenetei szintén kiválóak - nem említi sehol sem az anyag a TOP paktumokat és a paktumok nyújtotta lehetőségeket (foglalkoztatás bővítésben) - a VMOP-t is csak a koherencia vizsgálat kapcsán említi, mely vizsgálat egy formális és kötelező eleme a területfejlesztési stratégiának.	-	A paktum alapvetően projektszintű problémakezelés, de említés szintjén beépítésre kerül.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	I. A megye jövőképe: „Tolna 109”	Támogatjuk a megyénkben és szomszédos megyékben lévő főiskolai, egyetemi háttérre, szakmai tudásra épített, valamint a helyi adottságokra alapozott, a munkaerő-piaci igényekhez igazított szak- és felsőoktatási képzéseket, átképzéseket. Támogatjuk a Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Karának oktató, képző, kutató és fejlesztő munkáját.	A jövőkép egyértelműen megfogalmazza a stratégia célrendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a gazdaságfejlesztésre. Ugyanakkor a célok között csak a felsőoktatási képzésekkel kapcsolatos támogatási célok jelennek meg. Jelenleg a középfokú szakképzésben tanulók száma többszöröse a megyében működő felsőoktatási intézményi kar hallgatói létszámának, kiemelt célként fogalmazódik meg a gazdaságfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, amelyben kiemelt és hangsúlyos szerepet vállalnak a megyei szakképző iskolák.	A célrendszer kiegészítése a szövegszerű módosítási javaslatban megfogalmazottakkal.	Támogatjuk a szakképző intézmények korszerű képzési infrastruktúrájának kialakítását a szakképzés presztízsének, a képzettségi szint növelésének és a gazdaság igényeinek megfelelő átalakítása valamint a versenyképes tudás és műveltség növekedése érdekében.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1. A megye fejlesztésének átfogó és stratégiai céljai	A középfokú oktatási rendszer átszervezése megkezdődött, a duális képzés kínálta lehetőségeknek és az ösztöndíjrendszer bevezetésének köszönhetően a szakképzés egyre népszerűbb, azaz megállapíthatjuk, hogy a szakképzési intézményrendszer átalakulása lefektette a változás alapjait.	A szakképzés rendszerének átalakítása van folyamatban nem a középfokú oktatási rendszer átalakítása	Az idézett szöveg pontosítása	A szakképzés rendszerének átalakítása megkezdődött, a duális képzés kínálta lehetőségeknek és az ösztöndíjrendszer bevezetésének köszönhetően a szakképzés egyre népszerűbb, azaz megállapíthatjuk, hogy a szakképzési intézményrendszer átalakulása lefektette a változás alapjait.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1. A megye fejlesztésének átfogó és stratégiai céljai	A szakképzést nyújtó gazdasági szereplők kínálata stabil és folyamatos, azonban a szakmáknak csak szűk körét kínálják, a rendszer továbbra sem tud dinamikusan reagálni az állandóan mozgásban lévő gazdasági, piaci igényekre	Az idézett szöveg jelentős szakmai pontatlanságot tartalmaz. A gazdasági szereplők nem nyújtanak szakképzést, annak részesei. A Tolna Megyei Szakképzési Centrum a képzési kínálatát felülvizsgálta, azt átalakította. A képzési kínálat igazodik a megye gazdasági igényeihez, a szakképzési rendszer megújulásával a felnőttek számára indított képzések rugalmasak és a piaci igényekre reagálók.	Az idézett szöveg pontosítása	A szakképző iskolák képzési kínálata stabil és folyamatos, a képzési rendszer átalakításával reagál az állandóan mozgásban lévő gazdasági, piaci igényekre. A képzésben érdekelt szereplők együttműködési rendszerének kialakítása folyamatban van.	A javaslat részben beépítésre került. Célként megfogalmazásra került a szakképzés további fejlesztése.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1. A megye fejlesztésének átfogó és stratégiai céljai	Megfelelő támogatással megyei, szervezett, gyakorlatorientált szakképzési rendszer kialakításával a szakképzés eredményessége egyértelműen tovább javítható.	A szakképzés rendszere szervezett, a gyakorlatorientált képzési rendszer bevezetése megkezdődött.	Az idézett szöveg pontosítása	Megfelelő támogatással, a szakképzésben érintett gazdasági szereplők és szakképző iskolák szervezett, megyei együttműködési fórumainak kialakításával, a duális képzés erősítésével a szakképzés eredményessége egyértelműen tovább javítható.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1. A megye fejlesztésének átfogó és stratégiai céljai	A gazdaság szereplőinek szélesebb körű bevonásával (elsősorban gyakorlati szakképzés helyszínei) a szakképző intézményekben indított képzések alaposabb tervezésével, az elméleti oktatási anyagok naprakész, jövőbe és a környezettudatosságra is tekintő ismeretanyagokkal való kibővítésével hatékonná és piacképessé válik a megyei szakképzés.	Az új szakképzési rendszerben a szakmák oktatása gyakorlatalapú tevékenységeken keresztül valósul meg. Nem válik el az új képzési rendszerben az elmélet és a gyakorlat, lehetősége van a vállalatoknak a teljes képzési struktúrában szerepet vállalni.	Az idézett szöveg pontosítása	A gazdaság szereplőinek szélesebb körű bevonásával (elsősorban a duális képzés helyszínei) a szakképző intézményekben indított képzések alaposabb tervezésével, az oktatási anyagok naprakész, jövőbe és a környezettudatosságra is tekintő ismeretanyagokkal való kibővítésével hatékonná és piacképessé válik a megyei szakképzés.	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II. 1.1.1. stratégiai cél: Új K+F+I és logisztikai központok kialakítása vállalkozói együttműködések létrehozásával iparáganként, termékpályánként	Széles körű, gazdasági célú vállalkozói együttműködések (klaszterek, projektszervezetek) támogatása a Tolna megyei vállalkozások piaci szerepvállalásának megerősítése érdekében ágazatonként, illetve termékpályánként. A helyi gazdaság fejlesztése és a megyei foglalkoztatás növelése érdekében kiemelten fontos, hogy a helyi (Tolna megyei) vállalkozások felkészüljenek a várható Tolna megyei fejlesztések megvalósítására. Ennek érdekében valamennyi ágazatot tekintve erősíteni szükséges iparáganként, illetve termékpályánként a vállalkozói, termelői együttműködéseket. A Pécsi Tudományegyetem Kultúratudományi, Pedagógusképző és Vidékfejlesztési Kar hozzájárulhat a megyei hiánypótló képzések kialakításához, megszervezéséhez (borászati centrum létrehozása, mérnökinformatikus képzés beindítása).	Kitörési pontnak tekintjük a gazdaságfejlesztés szempontjából a vállalkozó, termelői együttműködéseket. A Tolna Megyei Szakképzési Centrum hozzájárulhat a megye középfokú szakmai oktatásának megerősítéséhez a képzésben résztvevő vállalkozásokkal kialakítandó képzési innováció és együttműködés rendszerének kialakításával.	A fejezet kiegészítése a szövegszerű módosítási javaslatban megfogalmazottakkal.	Innovációs képzési platformok létrehozása Innovatív szakmai képzési, fejlesztési modell kialakításának támogatása, amely megfelel a keresletvezérelt szakképzési rendszer elvárásainak, valamint az IPAR 4.0 kihívásainak. Innovációs képzési platform kialakítása a szakképzési centrum, a duális képzésben meghatározó vállalat(ok) valamint az ágazatban működő felsőoktatási intézmény együttműködésével. Helyi innovatív módszertanok kidolgozása és terjesztése az intézmények és gazdálkodók részére. Mindezzel megvalósulhat az oktatás és képzés minőségének és hatékonyságának növelése, valamint az innováció és a kreativitás fejlesztése az oktatás minden szintjén, beleértve a non-formális és informális tanulási formákat is.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	A piaci igényt nem támasztó képzések helyett indokolt a piacépes, azon belül is elsősorban a hiányszakmák képzéseinek preferálása (például informatikai, műszaki, közösségfejlesztői, stb.).	Jelenleg minden szakma hiányszakma, a fogalom nem értelmezhető az idézett szövegkörnyezetben	Az idézett szöveg pontosítása	A piaci igényt nem támasztó képzések helyett indokolt a piacépes, azon belül is elsősorban a gazdaság által igényelt képzések preferálása (például informatikai, műszaki, közösségfejlesztői, stb.).	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	Olyan szakmákra történő képzés lenne célszerű, ami a valódi munkaerő-piaci igényekhez igazodik, amivel a megyében tudnának elhelyezkedni a szakemberek. Ebben részt vállalhatnának a megye gazdasági szereplői is, éppen ezért szükséges folytatni a gyakornoki programokat, nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a jövőben a gyakorlati oktatás. Mindehhez elengedhetetlen a rendszeres kommunikáció és kapcsolattartás a munkaadók és képzőhelyek között, valamint korszerű tanműhelyek létrehozása, térségi ágazati képzőközpontok kialakítása.	A feltételes módon történő megfogalmazás nem valós igényt közvetít.	Az idézett szöveg pontosítása	A szakképző iskolák képzési szerkezetének átalakításával, a keresletvezérelt képzések kialakításával olyan szakmák oktatása kell megvalósuljon, amelyek a munkaerő-piaci igényekhez igazodnak, amelyek megszerzésével a megyében el tudnak helyezkedni a szakemberek. Ez akkor lesz sikeres, ha ebben részt vállálnak a megye gazdasági szereplői is, éppen ezért szükséges folytatni a gyakornoki programokat, nagyobb hangsúlyt kell, hogy kapjon a jövőben a duális képzés. Mindehhez elengedhetetlen a rendszeres kommunikáció és kapcsolattartás a munkaadók és képzőhelyek között, valamint a korszerű tanműhelyek létrehozása, az ágazati képzőközpontok kialakítása. Az ágazati képzőközpontok olyan innovációs képzési platformok, amelyek a szakképzési centrum, a duális képzésben meghatározó vállalat(ok) együttműködésén alapul. Feladata a duális képzés mellett helyi innovatív módszertanok kidolgozása és terjesztése az intézmények és gazdálkodók részére. Mindezzel megvalósulhat az oktatás és képzés minőségének és hatékonyságának növelése, valamint az innováció és a kreativitás fejlesztése az oktatás minden szintjén, beleértve a non-formális és informális tanulási formákat is.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	Felnőttképzési (műszaki szakképzési) központok létrehozása a megyében Elsősorban a Paksi Atomerőmű bővítéséhez kapcsolódó, illetve a megye piaci igényeihez igazodó műszaki képzés indokolt lenne, ami hozzájárulna a megye szakképzésének minőségi javításához, ezzel is helyben tartva a továbbtanulókat.	Az előző pontban megfogalmazott javaslatban leírt ágazati képzőközpontok ezt a feladatot is elláthatják. Önállóan csak felnőttképzésre irányuló képzőközpont létrehozását nem tartjuk szükségesnek, kivéve, ha speciálisan a PAKS II. beruházáshoz kapcsolódó speciális ismeretek oktatására jön létre.	Az idézett szövegrész tartalmi átgondolása.	-	Köszönjük az észrevételt! A tartalmi vizsgálatot követően a bekezdésen nem módosítunk.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	A közoktatás színvonalának javítása és az oktatás modernizálása (digitalizálás, eoktatás)	Fogalmi pontosítás szükséges	Az idézett szövegrész pontosítása	A köznevelés és a szakképzés színvonalának javítása, valamint az oktatás modernizálása (digitalizálás, eoktatás)	A köznevelés és a közoktatás fogalma nem azonos, azok a megfelelő használatát felülvizsgáltuk, és szükség esetén pontosítottuk.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	A közoktatás és a szakoktatás digitális modernizációjával javulhatna az oktatási esélyegyenlőség városi és falusi diákok között.	Fogalmi pontosítás szükséges	Az idézett szövegrész pontosítása	A köznevelés és a szakképzés digitális modernizációjával javulhatna az oktatási esélyegyenlőség városi és falusi diákok között.	A köznevelés és a közoktatás fogalma nem azonos, azok a megfelelő használatát felülvizsgáltuk, szükség esetén javítottuk.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	Szükséges az oktatási rendszert átfogó fejlesztések infrastrukturális megalapozása és támogatása, hiszen egyrésztől az intézmények felzárkóztatásának is fontos kritériuma az infrastrukturális feltételek javítása, másrésztől pedig a minőségi oktatási környezet kialakításához és a formális többlétszolgáltatások nyújtásához is elengedhetetlenek az ilyen irányú fejlesztések a megyében.	A digitális kompetenciák fejlesztéséhez szükséges feltételrendszer kialakítását véleményünk szerint hangsúlyosabban kéne megfogalmazni	Az idézett szöveg kiegészítése	Szükséges az oktatási rendszert átfogó fejlesztések infrastrukturális megalapozása és támogatása, hiszen egyrésztől az intézmények felzárkóztatásának is fontos kritériuma az infrastrukturális feltételek javítása, másrésztől pedig a minőségi oktatási környezet kialakításához és a formális többlétszolgáltatások nyújtásához is elengedhetetlenek az ilyen irányú fejlesztések a megyében. A fejlesztések során kiemelt figyelmet kell fordítani az iskolák digitális környezetének kialakítására, az okos iskolák feltételeinek történő megfelelésre.	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	II.1.2.1. stratégiai cél: Oktatásfejlesztés, hátrányos helyzetű csoportok munkaerőpiaci esélyeinek javítása, a digitális átállás elősegítése az oktatásban	A megye közoktatást végző intézményeiben végzett tartalmi, módszertani fejlesztésekkel, az értékelési rendszerek alkalmazásával és működtetésével támogatni lehet és szükséges a fenti folyamatokat.	Fogalmi pontosítás szükséges. Javasoljuk továbbá a szakképzést érintő lemorzsolódást és korai iskolaelhagyást csökkentő programok nevesítését is.	Az idézett szöveg pontosítása és kiegészítése.	A megye köznevelési intézményeiben és szakképző iskoláiban végzett tartalmi, módszertani fejlesztésekkel, az értékelési rendszerek alkalmazásával és működtetésével támogatni lehet és szükséges a fenti folyamatokat. Kiemelt figyelmet kell fordítani a szakképző iskolák által indított orientációs évfolyamokra, Dobbantó programra valamint a műhelyiskolai képzésekre.	A koncepció időtávja hosszabb a programok idejénél, ezért konkrétan nem nevesítve kerül beépítésre.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolatának bemutatása GYENGESÉGEK	Oktatás: A munkanélküliek között magas az alacsony képzettséggel rendelkezők aránya; felsőfokú oktatási intézmények (egyetemek, főiskolák), tudásközpontok részleges hiánya, jó színvonalú szakképző intézmények elégtelen száma.	A szakképző iskolák ilyen minősítése véleményünk szerint nem megengedhető egy stratégiai anyagban. A megállapítás valóságtartalma megkérdőjelezhető, mivel tudomásunk szerint "színvonalra" irányuló mérés nem történt a megyében.	Az idézett szöveg törlése és az oktatási helyzet gyengeségeinek pontosítása	Oktatás A munkanélküliek között magas az alacsony képzettséggel rendelkezők aránya; felsőfokú oktatási intézmények (egyetemek, főiskolák), tudásközpontok részleges hiánya, a szakképzés alacsony társadalmi presztízse, a szakképzésbe lépő tanulók alacsony száma	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolatának bemutatása VESZÉLYEK	Oktatás: A képzési rendszer rugalmatlanul követi a gazdasági folyamatokat, nem alakul ki a piacképes oktatási (szakképzési) rendszer.	A veszély csak abban az esetben áll fenn, ha a gazdaság által megjelenítendő kereslet és az erre alapuló képzési kínálat nem találkozik. Ez abban az esetben alakul ki, ha nincsenek meg azok a fórumok, ahol a kereslet és kínálat összhangja megteremthető	Az idézett szöveg pontosítása	Oktatás Nem alakul ki a gazdaság által megjelenítendő kereslet és az erre alapuló képzési kínálat összhangját megteremtő fórum. A képzési rendszer rugalmatlanul követi a gazdasági folyamatokat, nem alakul ki a piacképes oktatási (szakképzési) rendszer.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	III.1.1. A helyzetértékelés, a jövőkép, a fejlesztési elvek és az átfogó célok kapcsolatának bemutatása A humánerőforrás-fejlesztést érintő kapcsolatok, kapcsolódási pontok bemutatása	A vállalkozások maguk is részt vesznek a képzésben a gyakorlati helyek biztosításával, így a későbbiekben megfelelő képzettségű szakemberek állnak majd rendelkezésükre. Így a szakképzést nyújtó iskola vonzó alternatíva lesz, hiszen az ott szerzett ismeretek birtokában könnyebben lehet majd elhelyezkedni, akár a gyakorlati helyként szolgáló cégnél.	A vállalkozások nem csak gyakorlati hely biztosításával vehetnek részt a képzésben. Duális partnerek.	Az idézett szöveg pontosítása	A vállalkozások maguk is részt vesznek duális partnerként a képzésben, így a későbbiekben megfelelő képzettségű szakemberek állnak majd rendelkezésükre. Így a szakképzést nyújtó iskola vonzó alternatíva lesz, hiszen az ott szerzett ismeretek birtokában könnyebben lehet majd elhelyezkedni, akár a duális képzési helyként szolgáló cégnél.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	III.2.3. A célrendszer kapcsolata a fontosabb ágazati koncepciókkal, tervekkel A célrendszer kapcsolódása a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához	Tudás témakörében nálunk a minőségi szakoktatás, a szakképzési rendszer bővítése, modernizálása, valamint a földrajzi hátrányokat leküzdő, esélyegyenlőséget teremtő távoktatás gondolata jelenik meg, mely részben egyezik a Keretstratégia céljával, az életen át tartó tanulással és a munkavégzéshez szükséges tudás, készségek és kompetenciák elsajátításával, valamint a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével.	Fogalmi pontosítás szükséges. Szakoktatás fogalom nem ismert a hivatalos terminológiában	Az idézett szöveg pontosítása	Tudás témakörében nálunk a minőségi szakképzés, a szakképzési rendszer bővítése, modernizálása, valamint a földrajzi hátrányokat leküzdő, esélyegyenlőséget teremtő távoktatás gondolata jelenik meg, mely részben egyezik a Keretstratégia céljával, az életen át tartó tanulással és a munkavégzéshez szükséges tudás, készségek és kompetenciák elsajátításával, valamint a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésével.	A javaslat beépítésre került.
Tolna Megyei Szakképzési Centrum	V.2.2. Szomszéd megyék szerepe, nemzetközi kapcsolatok A Dél-dunántúli megyékkel való együttműködés	Együttműködési lehetőségek az oktatás és innováció területén (egyetemek, szakképző központok és vállalkozások együttműködésével) (érintett megyék: Somogy, Tolna, Baranya)	Szakképző központ helyett a szakképzési centrumok együttműködése valósulhat meg	Az idézett szöveg pontosítása	Együttműködési lehetőségek az oktatás és innováció területén (egyetemek, szakképzési centrumok és vállalkozások együttműködésével) (érintett megyék: Somogy, Tolna, Baranya)	Az átfogó, szakképző centrumok kifejezést használtuk, mivel konkrét elnevezésük változhat.
Innovációért Felelős Helyettes Államtitkárság	Egész koncepció	–	A Területfejlesztési Koncepcióval kapcsolatban a szakterület egyetért a paksi beruházás jelentős szerepével, valamint támogatja, hogy az önálló innovációs infrastruktúra-fejlesztés helyett a szakértői hálózatok kialakítására esik a hangsúly. Ebben jelentős lehetőséget nyújt az országszerte kiépülő innovációs ökoszisztéma infrastrukturális elemei. A szakértői hálózatnak éppen az lehet a jelentős feladata, hogy a helyi vállalkozókat segítse a területükhöz illeszkedő központhoz irányítani.	Általános meglátások	–	Köszönjük az észrevételt!
Sárszentlőrinc	II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható használata és tematikus összekapcsolása	A kiépített megállóhelyek, pihenők alkalmasak arra, hogy a Sió tágabb vonzáskörzetében található értékeket (ozorai és simontornyai vár, felsőrácegrespusztai Illyés Gyulához és Lázár Ervinhez kötődő irodalmi túrák szervezésére alkalmas pontok, kúriák, a kölesdi és tengelici kastélyok, a sióagárdi tájházak, valamint a pincefalvak) szolgáltatások nyújtásával turisztikai attrakciókká fűzzék.	Sárszentlőrinc a Paksi járás, de túlzás nélkül mondhatom talán Tolna megye olyan települése ahol az egy lakosra vonatkoztatottan a legtöbb híres nagy nevű ember született- élt, vagy rövidebb hosszabb ideig tartozkodott. Meghatározó az irodalom történeti múltja is. Sajnos az elmúlt 80 évben azok az értékek megkoptak. A mi (a jelenben élők) felelőssége, hogy a még fellelhető értékeket leporoljuk, kifényesítsük. Úgy gondolom, hogy egy ilyen léptékű terület fejlesztési koncepcióban mindenképpen nevesíteni kell a microtérsegeket, településeket, mert ha ez nem történik meg, csak növeljük azt az úrt, szakadékot amelyet az eltelt 80 év létrehozott. Nagy szükség van az ilyen elhanyagolt települések felkarolására. A 24. órában vagyunk. A teljesség igénye nélkül Sarzsztentlőrinchez kötődő híres emberek: Itt élt egy évig Barla Mihály költő, író. Itt járt iskolába Petőfi Sándor 1831–33 között. Itt született Zsivora György , (1804–1883) ügyvéd, a Magyar Tudós Társaság tagja Itt született és itt hunyt el Zsivora József színész (1809–1887) (az előbbi öccse). Itt született Balassa János sebészprofesszor (1814-1868). Itt anyakönyvezték Illyés Gyula (1902–1983) születését is, aki a közeli (ma Pálfa-hoz tartozó) Felsőrácegrespusztán született. Itt járt iskolába Lázár Ervin . Alsórácegres-pusztá, a falutól mintegy 4 kilométerre északra fekvő település, ahol az író családja élt, azóta teljesen elpusztult, csak az író által megörökített " Nagyszederfa " maradt meg belőle. Itt született Lehr Albert (1844–1924) nyelvész, a Magyar Tudományos Akadémia tagja Itt született Lehr Zsigmond (1841–1871) műfordító, tanár (az előbbi bátyja). Itt hunyt el szeniczei Bárány György (1682–1757) evangélikus lelkész, bibliafordító, a tolnai ágostai evanélíkus eevházmegye meeservezője és első főesperese	A település nevének megjelenítése	A kiépítettA kiépített megállóhelyek, pihenők alkalmasak arra, hogy a Sió tágabb vonzáskörzetében található értékeket (ozorai és simontornyai vár, felsőrácegrespusztai Illyés Gyulához és a sárszentlőrinci Petőfi Sándorhoz és Lázár Ervinhez kötődő irodalmi túrák szervezésére alkalmas pontok, az uzdí Fördös kúria , a kölesdi és tengelici kastélyok, a sióagárdi tájházak, valamint a pincefalvak) szolgáltatások nyújtásával turisztikai attrakciókká fűzzék. megállóhelyek, pihenők alkalmasak arra, hogy a Sió tágabb vonzáskörzetében található értékeket (ozorai és simontornyai vár, felsőrácegrespusztai Illyés Gyulához és Lázár Ervinhez kötődő irodalmi túrák szervezésére alkalmas pontok, kúriák, a kölesdi és tengelici kastélyok, a sióagárdi tájházak, valamint a pincefalvak) szolgáltatások nyújtásával turisztikai attrakciókká fűzzék.	A javaslat beépítésre került.
Sárszentlőrinc					Kerékpáros turizmus feltételeinek fejlesztése A kerékpáros turizmus igényeinek kielégítése érdekében kiemelten fontos az alábbi szakaszokon a kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése és a már kiépített szakaszok összekapcsolása és további fejlesztése: Harc – Kölesd – Simontornya (Sió- töltésen),	A javaslat beépítésre került.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	II.1.3.2.	Vidékiek jellegű városok fejlesztése címben lévő szöveghez kiegészítés	Nincs sehol név szerint említve a falusi turizmus hangsúlyos szerepe.	Ennél a résznél érdemes lenne megemlíteni a falusi turizmust, mely a helyi értékekre és a vidéki jellegre épít. Nő az igény a csendesebb, nyugodtabb pihenési és szabadidő eltöltési lehetőségeik iránt. Ez a legalkalmasabb módja annak, hogy a turista megismerhesse a tájegység életét és kultúráját.		A koncepció megfogalmaz turisztikai célokat, amelyek közül több is - az adottságoknak köszönhetően - a vidéki térségek turisztikai potenciáljának erősítését célozza.
MVM Paksi Atomerőmű Zrt.	II.1.2.1.	Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok felzárkóztatásának és munkához jutásának elősegítése című szöveghez kiegészítés	A közmunka programról nem tesz említést. Fontos szereplők a polgármesterek, akik a közfoglalkoztatási programot támogatják.	Érdemes lenne megfontolni, hogy belekerüljön a szövegbe a közfoglalkoztatási program és az együttműködés fontossága is.	Összehangolt cselekvésre van szükség annak érdekében, hogy a szociális gazdasági ágazatba, a szociális szövetkezetek és az alacsonyán képzettek foglalkoztatásának támogatására, a közmunka kínálta lehetőségek kihasználására minél több uniós vagy hazai fejlesztési forrás álljon rendelkezésre.	Kormányzati szándék szerint a közmunk-program leépítése a cél. A szociális vállalkozások a koncepcióban nevesítve lettek.
Váralja Község Önkormányzat Polgármestere	II.1.1.3.		A Koncepció jelenleg nem tartalmazza a Bonyhád és térségére vonatkozóan a kerékpáros turizmushoz kapcsolódó infrastruktúrális fejlesztést	A stratégiai célok között kerüljön szerepeltetésre a Bonyhád és a térségében található településeket összekötő kerékpárút kialakítása Kakasd-Cikó-Bonyhád-Nagymányok-Kismányok-Váralja útvonalon		A térségi jelentőségű kerékpárutak említésre kerültek a Kakasd-Cikó szakasz kivételével.
Váralja Község Önkormányzat Polgármestere	II.1.1.3.		A Koncepció jelenleg nem tartalmazza a Váraljához kapcsolódó turisztikai lehetőségek fejlesztését, mely értékeinél, adottságainál fogva kiemelt figyelmet és fejlesztési lehetőséget tenne szükségessé	A stratégiai célok között kerüljön megfogalmazásra a Váraljai turisztikai lehetőségek fejlesztése ökoturisztikai centrum kialakítása, Váraljai Parkerdő szolgáltatásainak bővítése, erdei iskola megvalósítása		A javaslat beépítésre került.
Váralja Község Önkormányzat Polgármestere	II.1.1.3.		A Koncepció jelenleg nem tartalmazza a stratégiai célok között a Kelet-Mecsek turisztikai szálláshelyeinek bővítését fejlesztését,	A stratégiai célok között kerüljön szerepeltetése a Váraljai turisztikai célú szálláshelyek kialakítása, illetve a meglévő szálláshelyek korszerűsítése, bővítése		Megyei szinten szükséges a szálláshelyek bővítése és minőségi javítása. Konkrét települések nem kerültek nevesítésre.
Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály				A koncepci 3 fő fejlesztési irányvonalat határozott meg: 1. gazdaságfejlesztés- 2. humán erőforrás-fejlesztés - 3. vidékfejlesztés . A környezet védelemének szempontjából, az 1. és 3. pontok esetében a logisztikai csomópontok, ipari-gazdasági fejlesztések, irányvonalak kijelölése során figyelembe kell venni a már meglévő területekre és környezetükre vonatkozó esetleges korlátozó paramétereket. A humán erőforrás-fejlesztés környezet-és természetvédelmi szempontból nem releváns.		Köszönjük az észrevételt!
Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	II.1.1.2	Táj- és természetvédelem	A II.1.1.2 fejezet részben felsorolt stratégiai célok között nevesíti a koncepció a tisztaság-technológia meghonosítását és kőbányászat fejlesztését, illetve az ezekre épülő gazdaságfejlesztést Nagymányok és Váralja térségében a környezeti fenntarthatóság figyelembe vételével. A Nagymányok és Váralja közigazgatási területén lévő külszíni mészkő, illetve külszíni és mélyműveléssel egyaránt hasznosítani tervezett szénbányák kivétel nélkül tájképvédelmi övezetben helyezkednek el (kihirdetve a területrendezési tervek készítésének és alkalmazásának kiegészítő szabályozásáról szóló 9/2019. (VI. 14.) MvM rendelet 3. számú mellékletében). A Máza-dél - Váralja-dél elnevezésű bányatelek (ahol mélyművelésű szénbányászat tervezett) döntően országos jelentőségű védett természeti területen (Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet - kihirdetve a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet védettségének fenntartásáról szóló 58/2007. (X.18.) KvVM rendelettel), az Európai Közöség Natura 2000 hálózataiba tartozó különleges madárvédelmi területen - Mecsek, kódszáma: HUDD10007, valamint kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területen - Mecsek, kódszáma: HUDD20030 (kihirdetve az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X.8.) Korm. tenelettel), valamint a Nemzeti Ökológiai Hálózat magterületén és pufferterületén (kihirdetve a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény 3/1. számú mellékletében) helyezkedik el. Az Országos Ökológiai Hálózat, valamint a Tájképvédelmi övezet lehatárolásai szerepelnek a Tolna Megyei Önkormányzat Közgyűlésének Tolna megye területrendezési tervéről szóló 8/2020. (X.29.) önkormányzati teneletének 3/1. és 3/4. számú mellékleteiben is. A bányatelek és közvetlen környezetük számos védett, fokozottan védett és Natura	A jelenleg ismert fejlesztési terveket alapul véve az érintett területeken a külszíni bányaművelés hatásai csak igen nagymértékű természetvédelmi korlátozás érvényre juttatása mellett csökkenthetők elfogadható szintre, míg a mélybányászat hatására a területen végbemenő változások nem összeegyeztethetőek az országos védelem alatt álló Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet ill. az Európai Közöség Natura 2000 hálózataiba tartozó területek rendezésével, kijelölésének céljaival, valamint a hatályos hazai és nemzetközi természetvédelmi jogi szabályozással.		Köszönjük az észrevételt!
Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály	II.1.1.3	Természeti erőforrások	Szintén a stratégiai célok között szerepel (II.1.1.3. pont) a megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek védelme, szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása, ezen belül az országos jelentőségű védett természeti területek (Gemenc, Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet, Pacsmagi tavak) esetében látogató- és információs központok kialakítása, a területek bejárhatóságának és megközelíthetőségének javítása. Fenti célok megvalósítása során a természetvédelmi szempontokat - lévén országos jelentőségű védett természeti területekről van szó - prioritásként kell kezelni, minden fejlesztési igényt a természetvédelmi kezelést ellátó Duna-Dráva Nemzeti Park Igazgatósággal szoros együttműködésben kell megfogalmazni és megtervezni. Információ és látogató központokara vonatkozó fejlesztési elképzeléseket lehetőség szerint vagy meglévő helyszínek területére (pl. Pörbolyi Ökoturisztikai Központ), vagy a védett természeti terület határán kívülre (Gemenc esetében pl. Keselyűs, vagy Bárányfok mentett oldala) javasolt tervezni. Infrastruktúrális fejlesztési tervek (pl. kisvasút hálózat rekonstrukciója, fejlesztése) esetében javasolt figyelembe venni, hogy még a helyreállítandó szakaszok tekintetében is megnövekedő terület igénybevételével kell számolni, mivel a jelenlegi műszaki szabványok mellett - különösen ártéren - a korábbi műszaki paraméterek fenntartása már sok esetben nem elegendő (lásd. pl. 55. sz. főút Pörboly-Baja közötti szakaszának korszerűsítése). Ehhez adódhatnak hozzá még az üzemelés természeti környezetre gyakorolt hatásai (növekvő terhelés), vagy éppen annak fenntartási költségei (pl. árvizek utáni helyreállítás).	Pacsmag esetében meg kell még jegyezni, hogy Gemencsel és a Kelet-Mecsek Tájvédelmi Körzet területével szemben egy viszonylag keskeny (300-1000 m) szélességű természetvédelmi területről beszélünk, amely méreteinél fogva kevéssé alkalmas nagyobb tömegek egyidejű befogadására a védett természeti értékek (elsősorlagosan a madárvilág) jelentős zavarása nélkül. Fentiek adaptálhatók a hivatkoott fejezet részben nem említett, de a megyeszékhely közelsége miatt frekvenciált helyen fekvő Sötétvölgyi-erdő helyi jelentőségű természetvédelmi területeire is, amely egyébként élőhelyi adottságai és védett természeti értékei alapján országos védelemre is érdemes lenne. A természetvédelmi hatóság maradéktalanul egyetért azzal a megállapítással, miszerint turisztikai és fenntarthatósági szempontból különösen fontos a természetes és természetközeli élőhelyek megőrzése, a biológiai és táji sokszínűség fenntartása, valamint a táji örökség megőrzése.		Köszönjük az észrevételt!
Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Osztály					Koncepcionálisan úgy lehetne megfogalmazni, hogy védett természeti területeknek elsődleges cél a természeti környezet megőrzése, helyreállítása és fejlesztése, mind más fejlesztést úgy kell megtervezni, hogy az elsődleges célok ne sérüljenek. Természetesen a védett természeti területek - egyebek mellett - oktatási, nevelési, bemutatósi tevékenységek helyéül is szolgálnak, azonban ezeket a tevékenységeket mind az elsődleges szempontoknak alárendelten kell megvalósítani. A stratégiai környezeti vizsgálat tematika-tervezetét elfogadja a környezet- és természetvédelmi hatóság. A felvázolt fejlesztési irányokkal és célterületekkel kapcsolatban a hatóság kéri a fenti észrevételek, javaslatok (táj- és természetvédelmi rész) figyelembe vételét, azoknak a koncepcióba való bedolgozását, összehangolását. A fentiekben nem kiemelt pontokkal kapcsolatban nem merült fel elvi kifogás, azokat alapvetően támogatja a környezet- és természetvédelmi hatóság.	Köszönjük az észrevételt!

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
MTA - Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Regionális Tudományok Bizottsága				A megye egyik sajátossága, lehetősége és problémája, egyben a paksi és a megyei tervezés nehézsége az atomerőmű és annak bővítése. A koncepciónak meg kell birkóznia a Paks II. országos jelentőségű nagyberuházás befogadásával és a vidékies térség hagyományos céljainak az összehangolásával. A Paks II.beruházás döntési kompetenciái - nagyon helyesen - nem a megyében vannak, de mivel a Közép-Duna Menti Kiemelt Térség 99 települését érinti közvetlenül, így Tolna megyének is kiemelten kell foglalkoznia vele. Ezt nem sikerült maradéktalanul megoldania a koncepciónak. A megyének meg kell határoznia a viszonyát a kiemelt nagy beruházáshoz, pozitív és negatív hatásaival foglalkoznia kell a koncepcióban. Fel kell készülnie a a Paks II. befogadására és a célok és programok között is. Meg kell találni a atomerőmű ne enklávé legyen Tolnában, hanem integrálódjon a térség gazdaságába.		A javaslat beépítésre került.
MTA - Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Regionális Tudományok Bizottsága				Megfontolandó, hogy a SWOT tábla és annak elemzése szerkezetileg jó helyen van-e a koncepcióban. A SWOT analízis a vizsgálati fázist köti össze a koncepcionálással (átfogó és stratégiai célok meghatározásával). A Tolna megyei koncepcióban a SWOT analízis koherencia vizsgálat része. A másik probléma, hogy a SWOT tábla - módszertanilag klasszikus - elemzése (analízise) nem történt meg. A meghatározó stratégiai elemeket az erősségek és lehetőségek szinergiájára lehet alapozni, míg a gyengeségek mérséklésére, és a veszélyek elkerülésére is fel kell készülni. A SWOT táblában a Paksi Atomerőmű bővítése csak a lehetőségek között szerepel. A megye egyik erőssége a már működő erőmű és a veszélyek között is szerepeltetni kel a PAV-ot.		A SWOT analízis az Útmutató szerinti megfelelő helyen van. Az erőmű megléte említése került a Koncepcióban.
MTA - Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Regionális Tudományok Bizottsága				..belső koherencia vizsgálat helyett belső konzisztencia vizsgálat szóhasználat..	A belső koherencia vizsgálat elnevezés helyett megfontolandó a belső konzisztencia vizsgálat használata. Itt a problémák-célok-programok-eszközök közötti összhangot szoktuk vizsgálni.	Útmutatók előírása szerint került megfogalmazásra.
MTA - Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Regionális Tudományok Bizottsága				A térség lehetséges fejlesztési irányainak bemutatása... fejezet nincs beszámozva, de miért ott van?	"A térség lehetséges fejlesztési irányainak bemutatása, és ezek alapján a lehetséges cselekvési területek azonosítása" fejezet nincs beszámozva. De ez miért a belső koherenciavizsgálat része?	Köszönjük az észrevételt! A dokumentum tartalma és fejezetei követik az illetékes minisztérium által kiadott útmutatóban foglalt elvárásokat.
MTA - Gazdaság- és Jogtudományok Osztálya Regionális Tudományok Bizottsága				területfelhasználást egybe kell írni	A "területfelhasználás"-t egybe kell írni (pl. IV. Fejezet címe).	A módosítás megtörtént.
Miniszterelnökség Családokért Felelős Tárcá Nélküli Miniszter Családokért Felelős Parlamenti Államtitkár			A magyar családpolitika sarokköve a gyermek nevelő családok támogatása, a család és a munka egységűségének megteremtése. E törekvés jegyében a kormány 2010 óta kiemelt figyelmet fordít a bölcsődei férőhelyek bővítésére, korszerűsítésére, új bölcsődék építésére. A 2019-ben elindult családvédelmi akcióterv keretében megkezdődött a bölcsődefejlesztési program, mellyel az ország különböző településein jelentkező férőhelyigényeknek próbálnak eleget tenni. Cél egy olyan bölcsődei hálózat létrehozása, mely mennyiségileg és minőségileg is kiszolgálja a szülői igényeket. Ennek elérése érdekében tovább folytatódik a bölcsődei ellátás fejlesztése, melyre a következő időszakban is jelentős források állnak majd rendelkezésre.	Kérem, hogy a 2021-27-es programozási időszak területi operatív programjának a megvalósításához kapcsolódó, helyi, integrált területi stratégiai dokumentumok - területfejlesztési koncepció és program, integrált területi program - felülvizsgálata és elkészítése a lehetőségekhez mérten a bölcsődei ellátás fejlesztését elősegítő szempontok érvényre juttatásával, a valós igényekre reagálva történjen.		A javaslat beépítésre került 1.2.2. és 1.2.3 pontokban.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.1.2.		Nem tartalmazza a koncepció a megyében már működő ipari parkok felsorolást, szolgáltatási köreiket	Szükségesnek látnánk a megyében működő ipari parkok felsorolását, szolgáltatásaik megnevezését, esetleges tematizálását annak érdekében, hogy a megyén belüli egyenletesebb fejlesztés elosztás lehessen elérni		A befektetésösztönzés az adott ipari park hatásköre, nem koncepció szintű feladat.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.1.3.		A koncepció nem foglalkozik a vallásturizmusban rejlő lehetőségekkel, nem nevesít azokat az egyházi zárandokhelyeket, látványosságokat amelyek célállomások lehetnek pl. a Batai Basilica minor, a bátaszéki romkert, Nagyboldogasszony templom. Nem nevesíti a megyén belüli zárandok útvonalakkal kapcsolatos feladatokat esetleges összekapcsolásukat más fejlesztendő területtel pl. kerékpáros turizmust segítő tervezett útvonalak kiépítése	Ezzel kapcsolatos fejezet beemelése a koncepcióba, más fejlesztési célok összekapcsolásának említésével		A Duna és a Sió területi célokhoz kiegészítésre került.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.1.3.		Védett építészeti értékek gazdasági, turisztikai és közösségi célú hasznosításának elősegítése	A védett építészeti értékek sorában szükséges megemlíteni azt, hogy hány darab tájház található a megyében és külön mellékleten szerepeltetni térképi elhelyezkedésüket turisztikai célpontként.		A védett értékek, köztük a tájházak is szerepelnek a Koncepcióban, valamint a Stratégiában is szerepelni fognak. Kiemelt lista nem szükséges.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.1.3.		A kerékpáros turizmus feltételeinek fejlesztése fejezet kiegészítésre szorul	Javasoljuk, hogy ez a fejezet egészüljön ki a Bátaszék-Pécsvárad egykori vasúti pályán megépítendő kerékpárút nyomvonallal, mely tanulmánytervvel is rendelkezik, ezáltal a Baja- Alsónyék kerékpáros szakasz megépülése esetén Szeged- Pécsvárad között kiépített kerékpárút jöhetne létre; javasoljuk továbbá az Alsónyék-Bátaszék-Báta kerékpárút felhagyott vasúti töltésen történő kiépítését is mely egybe esene a Magyar zárandokút útvonallal és az Eurovelo nyomvonallal is ; javasoljuk továbbá a Szekszárd-Várdomb - Bátaszék borúthoz igazodó kerékpárút nyomvonal kijelölését, megvalósítását		A javaslat beépítésre került.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.2.		A koncepció nagyon általános meghatározásokat tartalmaz a szociális ellátórendszer fejlesztése kapcsán.	Szükséges lenne az megyei ellátórendszer területi felvázolása ellátástípusonként és ennek, valamint a demográfiai adatoknak a figyelembe vételével területre és szolgáltatásformára leszűkítve meghatározni, hogy hol lenne célszerű emelt szintű, bentlakásos vagy nappali jellegű ellátáshoz szükséges fejlesztéseket végrehajtani.		A koncepció általánosan fogalmaz meg célokat a témában, azonban a konkrét beavatkozásokat a rövidebb időtávra szóló dokumentumok fogják rögzíteni.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.2.3		Városfejlesztéssel kapcsolatos beavatkozások nem tartalmazzák a települések elkerülő/tehermentesítő útjait.	A települések elkerülő/tehermentesítő útjai fontos szerepet töltenek be az adott település fejlesztése vonatkozásában, hiszen új területeket is feltár, ami újabb létesítmények megvalósítási helyszíne lehet.		A javaslat beépítésre került.
Bátaszék város Önkormányzat	II.1.1.4., II.1.2.3		Az infrastruktúra részét képező elektromos hálózat fejlesztése nem szerepel a dokumnetumban.	Az elektromos hálózat fejlesztése az egyes térségek és települések iparának fejlesztési lehetőségét is befolyásolja, hiszen olyan üzemek letelepedése hiusulhat meg, mely üzemekben a termékek előállítása magas energia igény párosul.		A javaslat beépítésre került.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	általános javaslat			Általánosságban javaslom a turisztikai szempontból kiemelt attrakciók esetében a látogatószámot, esetleg az árbevételt feltüntetni (amennyiben elérhető 2019. évi adat).		A koncepció, mint hosszútávú stratégiai dokumentum, a térség adottságait figyelembe véve fogalmaz meg hosszútávú célokat. Az egyes attrakciók látogatószámát projektszinten fogjuk vizsgálni.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	általános javaslat			Általánosságban szükséges jelezni, hogy a területfejlesztési koncepció a céljai megvalósításának egyik forrásként jelenti meg az uniós forrásokat, köztük a Digitális Megújulás Operatív Programot (DIMOP) is. A koncepció rögzíti ugyan, hogy "A megyei koncepciónak nem feladata, hogy konkrét fejlesztések, projektek, szereplők vagy időzítés mellett elkötelezze a megyét (...)", ugyanakkor indokoltnak látom előre jelezni, hogy a DIMOP a jelenlegi tervek alapján jellemzően szakágazati digitalizációs fejlesztések megvalósítását tervezi, kifejezetten területfejlesztési programok megvalósítására más operatív programból kerülhet sor.		Köszönjük az észrevételt! Az ágazati beavatkozásokat valóban az ágazati operatív programok fogják kezelni, azonban a térségünkben problémaként felmerülő jelenségekkel kapcsolatosan megfogalmazott célt relevánsnak tekintjük.

Javaslattevő megnevezése	Fejezet	Idézett szöveg	Probléma leírása	Javaslat	Szövegszerű módosítási javaslat	Megjegyzés
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	15. oldal II.1.1.3.	II. 1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése,Védett építészeti értékek ..valamint szobrok, szoborcsoportok (pl.: Kossuth-szoborcsoport)."		Megítélésem szerint a javasolt célcsoportok alacsonyabb költségű hajlandósággal rendelkeznek. Ha ezeknek a célcsoportoknak az elérése a cél, úgy lehetséges, hogy az örökségvédelmi célú felújításoknál alacsonyabb költségigényű szálláshely-fejlesztést is érdemes mérlegelni. A kúriák és kiskastélyok szálláshelyekké alakítása magasabb költségű hajlandósággal bíró célcsoportok megszólítására is alkalmasak lehetnek (pl. vadászturizmus). Az ozorai várkastély és a simontornyai vár nevesítésével és fejlesztési tervével egyetértek.		Köszönjük az észrevételt! A javaslat beépítésre került.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	15. oldal II.1.1.3.	II. 1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének védelme, szélesebb körű megismertetése,Helyi turizmus versenyképessége, valamint ezáltal növeli a helyi foglalkoztatottságot is."		A felsorolt példák alapvetően nem, vagy nem elsősorban helyi (pl. szálláshely és wellness szolgáltatás fejlesztése, interaktív túraútvonalak fejlesztése) jelentőségű fejlesztések, erre figyelemmel az idézett bekezdés átfogalmazását javaslom.		Értelmezésünk szerint a felsorolt példák is a helyi gazdaság fejlesztését támogatják. A helyi lakosokra alapozva kívánjuk a szolgáltatásokat bővíteni.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	17. oldal II.1.1.3.	II.1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek..... Termál- és gyógyturizmus megyei központjainak további fejlesztése, új központok létesítése Két jelentősebb létesítmény működik...		A dombóvári Gunaras Gyógyfürdő nevesítésével egyetértek. Bár a tamási fürdő akadálymentesítettége kétségkívül példaértékű, javasolható a megállapításban szereplő minősítés ("nemzetközileg egyedülálló") további megalapozása.		A megfogalmazás módosításra került.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	82. oldal V.1. A prioritások azonosítása	V.1. A prioritások azonosítása 2. prioritás: Gazdaság Turisztikai fejlesztések támogatott célterületek övezete - 10.sz. melléklet		A vonatkozó dokumentumrészben négy prioritást határoztak meg. Álláspontom szerint a prioritások rendszere csak részben követi az átfogó és stratégiai célok rendszerét. Az "1.1.3. stratégiai cél: A megye természeti erőforrásainak, táji és természeti értékeinek és épített környezetének szélesebb körű megismertetése, potenciáljának javítása, fenntartható hasznosítása és tematikus összekapcsolása" turisztikai vonatkozásai nem jelennek meg a prioritások között. Felvethető, hogy a turisztikai fejlesztések prioritás jelenjen meg a "turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezete" területi fókuszú meghatározása mellett, mivel az 1.1.3 stratégiai cél kijelölésekor szinte kizárólag turisztikai elképzelések és beavatkozások lettek meghatározva.		Köszönjük az észrevételt, a javaslat átvezetésre került.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	87. oldal V.2.2. Szomszéd megyék szerepe, nemzetközi kapcsolatok	V.2.2. Szomszéd megyék szerepe, nemzetközi kapcsolatok 2. Gazdaság-és társadalomfejlesztés: Komplex balatoni vízgyűjtő-rehabilitációs program, melynek részeként megvalósul a Sió-csatorna turisztikai célú fejlesztése; a programmal egyidejűleg komplex balatoni turisztikai fejlesztés (érintett megyék: Somogy, Tolna, Baranya)"		Megítélésem szerint itt elsősorban környezetfejlesztés, mintsem gazdaság- és társadalomfejlesztés a cél, figyelemmel arra, hogy a beavatkozás fő célja a vízgyűjtő-rehabilitáció. Ez alapján felvethető a tárgykörnek a környezetfejlesztéshez történő átsorolása.		A Sió Tolna megye feletti szakaszai elsősorban a vízfolyás jobb turisztikai kihasználását segítik az alsóbb szakaszokon, így számunkra nem környezetfejlesztési célú beavatkozásként jelenik meg.
Miniszterelnöki Kabinetiroda Dr. Rédey Krisztina közigazgatási államtitkár	90. oldal			A 90. oldalon található táblázatban a DIMOP-ra vonatkozó sort javítani szükséges az alábbiak szerint: - a DIMOP elnevezést DIMOP Pluszra kérem módosítani, -a források oszlopban az ERFA mellett DIMOP esetében is fel szükséges tüntetni az ESZA+ forrásokat is; végül - a Szakmai tartalom meghatározásáért első helyen felelős tárcsa oszlopban az Innovációs és Technológiai Minisztérium helyett a Miniszterelnöki Kabinetirodát szükséges feltüntetni.		A javaslat beépítésre került.

Kifogást nem emeltek, észrevételt nem		
szervezetek	települési önkormányzatok	megyék
Miniszterelnökség Építészeti, Építésügyi és Örökségvédelmi Helyettes Államtitkár	Tengelic	Hajdú-Bihar
Magyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	Kölesd (Harc, Kistormás, Medina)	Nógrád
Tolna Megyei Kormányhivatal	Nagymányok	Veszprém
Országos Atomenergetikai Hivatal	Csikóstóttós	
Igazságügyi Minisztérium	Gyönk	